

Dr. Marczell Mihály:

KISASSZONY napja (szept.8.)

I. sorozat: vasárnapok, ünnepnapok

(Általános bevezetés eléje olvasása szükséges: 1. kötet!)

84. kötet

TARTALOMJEGYZÉK

TARTALOMJEGYZÉK	2
Előszó.....	6
A/ rész: az ünnep jellegéből levezetett beszédek.....	6
Különálló beszédek	6
a) alcsoport: Általános tételek.....	6
1. beszéd: Szűz Anyánk születésnapja.....	6
2. beszéd: Isteni látás	7
3. beszéd: A születésnap gyertyaszálak	8
4. beszéd: Szent Anna lelke.....	8
5. beszéd: Ahol újra árad az életfolyam.....	9
6. beszéd: Mikor ünneplünk születésnapot?.....	9
7. beszéd: Születésnap és temetés napja.....	10
b) alcsoport: Egyenesen a „Kisasszony napja” ünnepe	10
1. beszéd: Kisasszonyok élő alakjai.....	10
2. beszéd: Kicsoda a „názáreti virágszál”?.....	11
3. beszéd: Az ember és a Szent Szűz kapcsolata	11
4. beszéd: A „Kisasszony” életképe.....	12
5. beszéd: Leánynépünk életképe	12
c) alcsoport: A „Kisasszony” életének tükröződő szépségéről	12
1. beszéd: A tisztaság lilioma	13
2. beszéd: „Rosa mystica”	14
3. beszéd: A Golgota virága	14
4. beszéd: Nefelegcsék.....	15
5. beszéd: A születés előtti „élet”	16
d) alcsoport: Tételeink és gondolataink pótlására néhány ötletszerű beszédcím	16
1. beszéd: Az életgyökérszet	16
2. beszéd: Az élethajtás	16
3. beszéd: Isteni sarjadék.....	16
4. beszéd: Királyi vér, királyi trón, isteni lélek.....	17
5. beszéd: Kapott kincseink felhasználása.....	17
6. beszéd: A királyi származás asszonyai.....	17
7. beszéd: József törzse – Mária törzse	17
8. beszéd: Mária, akitől született Jézus	17
9. beszéd: Krisztusnak neveztetett	17
10. beszéd: Aki Krisztus Anyja.....	17
11. beszéd: A királyi törzs zsenge hajtása.....	17
12. beszéd: Boldog vagy Mária (officium).....	17
13. beszéd: Virgo – in aeternum (officium)	17
14. beszéd: Boldog vagy Szent Szűz, mert belőled kel fel az igazság napja.....	17
15. beszéd: A világ Urának szent hajléka.....	17
16. beszéd: Az Úr élő temploma.....	17
Beszédláncok	17
I. beszédlánc címe: A titokzatos élet hajnalhasadása.....	17
1. beszéd: Szeplőtelen – a fogantatásban	17
2. beszéd: Tiszta – az élet sodrásában.....	18
3. beszéd: Fenségesen szép és erős az élet delelőjén	18
4. beszéd: Istenhez törő a földi élet alkonyán.....	18
II. beszédlánc címe: Életállomások döntő kopogtatásai.....	18
1. beszéd: A Teremtő tervében	18
2. beszéd: A földre lépés pillanatában.....	18
3. beszéd: Az élet szolgálatában	18
4. beszéd: A hazatérés szent pillanatában	18

B/ rész – a/ csoportja: A „kis liturgia” szövegeiből vett gondolatok	19
1. (Introitus) beszéd: Parta et parens	19
2. (Introitus) beszéd: „Benedicta”	19
1. (Oratio) beszéd: Az üdvösségünk hajnala	20
1. (Graduale) beszéd: „Inventa...”	20
2. (Graduale) beszéd: Királyi törzs hajtása – égi Fiú szülője	21
1. (Offertorium) beszéd: „Genuisti qui te fecit”	21
2. (Offertorium) beszéd: „Virgo virginum...”	22
1. (Secreta) beszéd: „Non minuit, sed sacrauit...”	22
1. (Communio) beszéd: Az Isten Fiát hordozó	23
2. (Communio) beszéd: A Szűz Anya égi Gyümölcse	23
1. (Postcommunio) beszéd: Erőink forrása?	23
B/ rész – b/ csoportja: a napi Evangélium szövegére épített beszédek	24
Különálló beszédek	24
1. beszéd: A törzs ereje	24
2. beszéd: Ki született a mai napon?	25
3. beszéd: Mária személyisége	26
4. beszéd: A Szentháromság leánya	26
5. beszéd: Szűz Anya, Mária	27
6. beszéd: A földi paradicsom	27
7. beszéd: Imago Salvatori	28
8. beszéd: A mi nemzetségtáblánk	28
Beszédláncok	29
I. beszédlánc címe: Az Ószövetség „előrenézései”	29
1. beszéd: „Az Asszony”	29
2. beszéd: Jessze kivirágzott vesszeje	29
3. beszéd: „Ecce Virgo concipiet”	29
4. beszéd: A gyermeket váró ószövetségi asszony	30
II. beszédlánc címe: Az Újszövetség beteljesülése	30
1. beszéd: Gábor üdvözlete	30
2. beszéd: Betlehem felmagasztosulása	30
3. beszéd: A „Csillag fellobbanása”	30
4. beszéd: A „Csillag” örök útmutatása	30
III. beszédlánc címe: Az örök élet fénye	31
1. beszéd: „Noblesse oblige”	31
2. beszéd: Csak „fénybenfürdés” ez a megvilágosodás?	31
3. beszéd: Az égi fény fokozása	31
4. beszéd: Az emberek „egységfüzére”	31
IV. beszédlánc címe: A hálás utódok	31
1. beszéd: Égi eredetünk ismeretében	31
2. beszéd: Földi hivatásunk tudatában	31
3. beszéd: A szolgálat módjának kidolgozásában	32
4. beszéd: Az Úr diktálta valósítás szolgálatában	32
V. beszédlánc címe: A mi törzsünk	32
1. beszéd: Szüleink	32
2. beszéd: Őseink	32
3. beszéd: Ádám és Éva	32
4. beszéd: Istenatyánk	32
VI. beszédlánc címe: A vér és a lélek	33
1. beszéd: A vér áldása és terhe	33
2. beszéd: A lélek égi kincs	33
3. beszéd: Ádám nemzedékének lélekterhe	33
4. beszéd: Szűz Anyánk égi kegyelme	33
VII. beszédlánc címe: A gyermek értéke	33
1. beszéd: „Aki befogad egyet...”	33

2. beszéd: „Engedjétek hozzám a kisdedeket...”	33
3. beszéd: Aki megbotránkoztat egyet...	34
4. beszéd: „Ilyeneké az Isten országa”	34
VIII. beszédlánc címe: A mennyek országának gyarapodása	34
1. beszéd: Az értékek értéke: az öntudatos élet	34
2. beszéd: Az élet átfutó területe: a föld	34
3. beszéd: Az élet emelkedett tartalma: a kegyelem	34
4. beszéd: Az élet kivirágzása: a végnélküli élet	34
IX. beszédlánc címe: Szűz Anyánk élete	34
1. beszéd: Születése – Isten különös kegye	34
2. beszéd: Szűzi élete – Isten különös ajándékával áldott kegye	34
3. beszéd: Anyai élete – áldozatok sorozata	35
4. beszéd: Halála – a feltámadás győzelme	35
X. beszédlánc címe: Az Egyetemi templom Patrónája	35
1. beszéd: A templom búcsújának titulusa	35
2. beszéd: A templom vonzó ereje	35
3. beszéd: A templomból távozó lelkesége	35
4. beszéd: A „hazavágyók” és a „hazatérők” égi Anyja	35
XI. beszédlánc címe: Születésnapok és ünneplések	35
1. beszéd: Évszámunk elseje	35
2. beszéd: Keresztelésünk napja	35
3. beszéd: Krisztus születésének napja	36
4. beszéd: A Szent Szűz születése?	36
XII. beszédlánc címe: Az emberi élet nagy szimfóniája	36
1. beszéd: Alapmotívumunk – az isteni elgondolás	36
2. beszéd: A „violinkulcs” – a születés	36
3. beszéd: A kottára tétel – az életszolgálat	36
4. beszéd: Himnuszunk – az örök élet	36
B/ rész – c/ csoportja: a Szentlecke szövegéhez alkalmazott beszédek	37
Különálló beszédek	37
1. beszéd: Az idők előtti időkben	37
2. beszéd: Az „én életem” az „idők előtt”	38
3. beszéd: Az idők sodrában	38
Beszédláncok	39
I. beszédlánc címe: Az idők előtt	39
1. beszéd: „Quando praeparabat coelos...”	39
2. beszéd: „Quando appendebat firmamenta terrae”	40
3. beszéd: „Quando legem ponebat aguis”	40
4. beszéd: „Quando aethera firmabat sursum”	40
II. beszédlánc címe: Az Isten örök tervében való születés	40
1. beszéd: A Szeretet – kiáradást igénylő	40
2. beszéd: A Szeretet – a „szép szeretet anyját” gondolatban teremtő	40
3. beszéd: A Szeretet – az „Isten Anyját” szeplőtelennek teremtő	40
4. beszéd: A Szeretet a földre szállt Isten Anyját – „szerető Anyának” teremtő	40
III. beszédlánc címe: Istenanya születése – az üdvösségünk hajnalpirkadása	41
1. beszéd: Évezredek „királyi Sarjának” várása	41
2. beszéd: A „tisztaságos Szent Szűz” születése – az „idők beteljesülése”	41
3. beszéd: A názáreti ház és a betlehemi barlang	41
4. beszéd: A Keresztfán és a Keresztfa alatt	41
IV. beszédlánc címe: Isten Anyjának igazi örömei	41
1. beszéd: „Az Ige testté lőn...”	41
2. beszéd: „Áldott vagy te az asszonyok között...”	42
3. beszéd: Az embertestvéreknek Szent Fiához segítése	42
4. beszéd: Az „isteni Követ népének hazasegítése”	42
„PÓTLÁS” (1952)	42

a) alcsoport: Az ünnep tartalmát érintő beszédek	42
1. beszéd: Szent Anna – Szűz Mária.....	42
2. beszéd: Az ég küldöttei vagyunk mindnyájan	43
3. beszéd: A születés örömnapja.....	43
4. beszéd: A születésnap ünneplése	44
5. beszéd: Akik a „folyó partján” élnek.....	44
6. beszéd: A Szent Szűz – Isten tervében.....	45
7. beszéd: A „kis újszülött” lélektartalma	45
8. beszéd: Anna leányát ünnepeljük?	46
9. beszéd: Kivé lett a „Kisasszony”?	46
Összefüggő beszédek főcíme: Regina coeli	47
b) alcsoport: A Breviáriumból és az ünnepi szentmise-liturgiából néhány beszéd.....	47
A Breviárium szövegére építkező beszédek.....	47
1. beszéd: A Szűz Anya törzse	47
2. beszéd: Királyi törzs szülöttje.....	48
3. beszéd: Örömmel ünnepeljünk!	48
4. beszéd: Fényt derít a várakozó emberiség életködére	49
5. beszéd: – De Krisztusé a dicsőség!	49
Szentmise liturgiája szövegrészeire épített beszédek.....	49

Előszó

A mai ünnep a Szent Szűz **születésének** megemlékezése. – **Tárgyi** szempontból az Isten megváltási tervében való beállítás az első gondolat. Szinte így fogalmazhatnám: **hogyan és hol talál helyet a Szent Szűz a megváltás tervben?** Majd így folytathatnám: hogyan indul meg a megváltás műve az „Édesanya” születési percében? – Természetes azután, hogy az elmélkedő lélek előtt igen sok gondolat születik a „**törzs**” **lényegéről**, az **eredet problémájáról**, a **hívás kérdéséről**, a **megkezdett élet folytatásáról**, majd **átkapcsolódó gondolattal** a gyermek bizonytalan, de Isten látta és áldotta jövőjéről, az **édesanyai érzés és szeretet szentségéről** stb. stb. – Mi nem térhetünk ki minden területre, mert hiszen igen sok alkalmunk van a Szent Szűz életének ismertetésére és a vele kapcsolatos kérdések tárgyalására, de a **születésével** kapcsolatos gondolatokat **itt** fogjuk fejtegetni. – Beosztásunk a régi: **A/ részben** az ünnep **jellegéből** vonunk le következtetéseket alcsoportokba foglalt különféle szempontokból. – A **B/ részben** az „írott liturgia” szövegeit magyarázzuk. Ebben a részben **B/ rész – a/ csoportban** a „**kis liturgia**” himnusztröredékei és fohásza nyerne rétori keretet, majd a **B/ rész – b/ csoportban** a napi **Evangélium** szövegét értelmezzük. – Végül a **B/ rész – c/ csoportban** a napi **Szentlecke** szövegéből vesszük a kiindulást. – Először mindig különálló beszédeket közlünk, azután beszédláncok következnek. – Lássuk most ezeket ilyen sorban egyenként.

* * *

A/ rész: az ünnep jellegéből levezetett beszédek

Ez a csoport a „Kisasszony napja”, azaz a **Szent Szűz születésével kapcsolatos kérdéseket** érinti. – Természetes, hogy **általánosan** is felvetheti a születés jelentőségét (persze az isteni küldetés fejtegetésével!), de különlegesen tárgyalja a Szent Szűz születésnapjának jelentőségét. – Bár ez az ünnep az „eltörölt ünnepek” közé tartozik („festum chori et non festum flori”), mégis egész rendszeresen tárgyaljuk és tárjuk fel a beszédteteleket, mert a magyar nép szeretete most is ünnepli ezt a napot. – Lássuk most egyenként a gondolatcsoportokat.

Különálló beszédek

a) alcsoport: Általános tételek

1. beszéd: Szűz Anyánk születésnapja

(A születésnap jelentősége)

Bev.: Amikor a kis család a jó édesanya születésnapját ünnepli, akkor a köszöntő és hálát mondó gyereksereg a jó anya életéből fakadó jószágra emlékszik... Felidézi a múltat, amelynek minden **jósága** és **értéke** a születésnapból forrászik. Így azután előmlasztó léssen a szeretet, amely a vett „gondozó szeretet” hálálkodó jutalma. Ma pedig, amikor a Szent Szűz születésnapját ünnepeljük, akkor a tőle vett jókat köszönjük hálálkodó lélekkel és odaadó szeretettel.

1. Hálálkodóan hódoló tehát lelkünk a Szent Szűz előtt, mert tőle vettük égi Mesterünket.

Ez valóban **tárgyi** ajándék: olyan nagy, hogy nálánál nagyobbat nem tud elképzelni az emberfia. Annál kevésbé, mert a „föld embere” nem vehet nagyobbat, mint az „ég Urának Egyszülöttjét”.

a) Szűz Anyánk tehát az Úr második Személyének Édesanyja. Égi Atya a **Küldő**, Szűz Anyánk a **szülő**. – Az Írás így jellemzi az elsőt: „Miután többféleképpen és különböző módon szólt hajdan Isten a próféták útján az atyákhoz, e végső korszakban Fia által szólt hozzánk. Őt rendelte a mindenség örökösévé, hiszen általa teremtette a világot is” (Zsid. 1,1-2). – Majd így szól a másodikról: „Ne félj, Mária! Kegyelmet találtál Istennél. Méhedben fogansz és fiat szülsz. Jézusnak fogod hívni” (Lk 1,31-32).

b) Az ég nagy ajándékának **közvetlen** hozója – az Isten Anyja, Mária. Közvetlenül adakozó, de Isten kegyéből erre készülő. Ő Dávid király törzsének virága, akiből kifakad az emberiség örök Üdvözítője. Azért mondja az Írás: „A Szentlélek száll rád és a Magasságbeli ereje borít el” (Lk 1,35). – Mindez arra utal, hogy méltán ünnepli az „emberek nagy családja” a Boldogságos Szent Szüzet, mert égi Üdvözítőnk történelmi megjelenése égi Anyánk áldozatos „életszolgálatának” isteni Gyümölcse.

2. Ámde a Szent Szűzön – keresztül vesszük égi „Gyümölcse” akaratából égi Fiának minket

szentelő kegyelmeit.

Ha mármost az ég harmatozta isteni kegyelmet értelmezzük, akkor annak **lényege** az isteni természet közlése. Olvassuk csak: „Jézus Krisztus halottaiból való föltámadása által, élő reménységre szült újjá minket: arra a romolhatatlan, szeplőtelen, hervadhatatlan örökségre, amely számunkra van fönn tartva a mennyben” (1Pét. 1,3-4). **Leszármazási módja** pedig így megy végbe:

a) Az „**Ősforrás**” – az ég Ura. Ezért mondja az Írás: „A kegyelem és az igazság Jézus Krisztussal valósult meg” (Jn 1,17). Nem is lehet isteni erő és természet forrása más, mint maga az Isten. Ezt az emberi értelem is elismeri.

b) A „**Forrást**” **feltáró** – a Messiás. Ezért olvassuk: „Aki bennem marad és én őbenne, az bő termést hoz. Hiszen nélkülem sem tehettek” (Jn 15,5). De nem is hozhat égi üdvöt más a földre, mint az Isten küldötte Megváltó.

c) A „**közvetítő**” – a Boldogságos Szent Szűz. Ő az Úr kiválasztottja, ő az Üdvözítő Édesanyja, és így ő az Isten kegyelmeinek közvetítője. – Ezt tanítja az „élő Egyház élő tanítása”.

3. Végül azt is leszőgezhetjük, hogy a Szent Szűz életén át érezzük a Szent Szív örök dobbanását.

a) A Mester emberi, szerető Szíve **állandóan** segíteni **akart**. – A kánai menyegzőn indulva, tanító életének állandóan lemondó és áldozatos jósága és a csodáinak sokasága mindig ezt suttogja: „Szánom a sereget”...

b) De nem mondhatjuk-e mi is, hogy rajtunk is segíteni **akar egész** életünkön?... Keresd csak: magad és nemzedet életében! Az igazság ez: egyéni életünket emelte és nemzetünket **jelenésekkel** és áldásos **diadalokkal** erősítette és erősíti. Sőt nyugodtan mondhatjuk, hogy ezért hálás az egyes ember és a magyarok népe. Azért tiszteljük a szobrát, érmét és képét, de ezeken keresztül **isteni Személyét**.

Bef.: Amikor tehát – és legyen ez az összefoglaló tanulság – az **embercsalád** egyetemesen ünnepli a Szent Szüzet, akkor robbanjon ki lelkünkéből a hála azért a nagy kegyelemért, amely erejével a názáreti Szent Szűz **születése** előkészítette az Üdvözítő elérézését; áldozatos **életének Gyümölcse** pedig reánk ömlesztette az égi Atya szeretetének megváltó kegyelmét.

2. beszéd: Isteni látás

(Erkölcsi beszéd: A család törzsi értékelése)

Bev.: Királyok törzsétől vezetjük le az Úr Jézus családfáját, hogy ez az ember elgondolta nagyszerűség külön fénybe vonja az égi Király földi alakját. – De **ez** a látás nagyon-nagyon emberi. **Isteni látással** akkor látunk, ha nem a világ és földiek külső köntösének pompája alapján, hanem az Isten áldotta **lélekszemmel** nézzük az élet eseményeit. – A Szent Szűz családfája milyen **isteni** gondolatokat ébreszt bennünk?

1. Megemelt az Anya, akinek ég Egyszülöttje a Fia.

Az Írás ezt mondja: „Jézus Krisztusnak ez az eredete: Anyja, Mária...” (Mt 1,18). Így a Mester Anyja azé a Mesteré, Akit Isten Fiának hirdet az ég Ura mondván: „Ez az én szeretett Fiam, akiben kedvem telik” (Mt 3,17). – Így tehát a Szűz Anya az „áldott” és „malasztal teljes” az asszonyok között.

a) Emberszülő asszony dicsősége Fiának nagyságától növekedik. Nagy a Fiú, nagy az Anya dicsősége. – **Fényvetés** történik a jó édesanyára is. Ezért mondotta nekem egy igen kiemelkedő professzor testvér: nagy fiú anyját hódolatos kézcsókkal köszöntöm...

b) A názáreti Szent Szűzről azt hirdeti az angyal, hogy a Szentlélektől fogantatva Fiút szül... A Mester élete és tanítása, csodája és Isten állandó kinyilatkoztatása szerint Istenfiúságát igazolta... Milyen hódolat illeti azt az Édesanyát, akit ennek az Istenembernek földi élet adójává választott az Isten? Olvasd csak az Írást: „Ne félj, Mária! Kegyelmet találtál Istennél. Méhedben fogansz és fiat szülsz. Jézusnak fogod hívni. Nagy lesz ő: a Magasságbelinek Fia” (Lk 1,31-32). Az Isten választotta, az ember is kiemelten tisztelje! Isten megáldotta, ember áldásából bőségesen részesedjék. – „Kisasszony” – a magyar szóhasználat szerint a most született kis leány, de „nagyasszonyi” – az elhivatás életének minden mozzanata. – Hódolat jár a „**Kisasszonynak**”, mert isteni Fiától „**Nagyasszonnyá**” emelve „**istenanyai**” méltóság illeti a Szent Szüzet.

2. De csak ennek a gondolatnak szülője-e a mai ünnep? Még egy nagy gondolatra figyelmeztet. Ez pedig így szól: **Fénybevont az az ember, akinek örök Atyja az ég és föld Ura.**

a) A Szent Szűz életfényét égi Fia adja. **Ezért** „szeplőtelenül fogantatott”, **ezért** szüzen szülő

Édesanya, **ezért** az egekbe Felvitt, **ezért** az ég Királynéja, **ezért** embernépnek Édesanyja. – És az ember értékét mi adja? A vagyon? A föld? A törzs? A faj? A tudás? A szépség? Valójában ez a szent isteni tény: **az ember Isten Fia, mert az embernek Isten az égi Atyja.**

b) És ennek tárgyi tartalma pedig mit hordoz magában? Istentől jöttünk... Atyánk az Isten... Istennel élünk... Atyánk háza a földünk... Istenshez térünk... Atyánkhöz fűződő örök szeretetben élünk. Így: **mindennél** nagyobb az ember. – **Flammarion** melázása szerint **senki az ember** a csillag-milliárdokhoz viszonyítva. Csak látszatra van igaza! Csak akkor igaz a mondása, ha **méterrel** és **súlylyal** mérjük az embert. **Mindennél** nagyobb az ember, ha **Istenshez viszonyítjuk**. Ő az Atya és mi az Ő fiai vagyunk. „Mindannak azonban, aki befogadta, hatalmat adott, hogy Isten fiává legyen” (Jn 1,12). Ő az örök, és mi a végnélküliek vagyunk. Ő a boldog Létező, és mi is boldogok leszünk. „Aki szeret engem, megtartja tanításomat. Atyám is szeretni fogja őt, hozzá megyünk és benne fogunk lakni” (Jn 14,23).

Bef.: Íme a törzs, a származástábla arra int: **aki Isten Egyszülöttjének Anyja**, az az Úr kivételesen kiemeltje, aki pedig **Istenatya törzsének teremtett sarjadéka** és életének **képmása**, az az Isten gondolta életnek **boldoga**.

3. beszéd: A születésnap gyertyaszálak

(Erkölcsei beszéd: Az élet értékelése)

Bev.: A „gyertyás torta” a születésnapok vacsorájának díszje. A kisgyermek tortájára annyit helyeznek és gyújtanak, ahány évet él az „Isten földi követe”. – Kik lobbantják fel ezeket a „gyertyalángokat”?

1. Ég lobbantja – először. Ez **isteni tény**. Minden ember – élő gyertyaszál: „Ti vagytok a világ világossága” (Mt 5,14).

a) Isten küldi és lobbantja – a lélekteremtés útján. Ez az ég közvetlen ajándéka.

b) Édesanyánk életén át... Ez az isteni terv – szent életkerete. Így tehát valójában: Isten gyújtja fénné az „ember mécsket”.

2. Édesanya szeretete lobbantja – évente... Ez **emberi emlékgyűjtés**. Van ilyen emlékezés!

a) Évente szokásunk – a „tortagyertya” gyűjtés. Minden évben eggyel több a gyertyaszál...

b) Ez tényleg – édesanyai emlékezés, mert évente nagyobb a lélekkfényvetés... A gyermekre nézve pedig – a remény tüzének lobbantása. Ebben az értelemben, hogy több égi fényt vettünk és többet szorunk, az örök élet érdekében értékesítünk.

3. Égi Atya lobbantja – örökre. Ez **végző diadalra** jutás.

a) Az ember igen könnyen hajlik arra a ködös gondolatra, hogy az élet elalszik (halál). A „gyertya” is elég... Ez is lemondásra hangoló.

b) De ez nem igaz. Az isteni kegy – örök fényt ígér. „Isten embergyertyái” soha ki nem alusznak. A halál pillanatában elcsendesednek, de az Istennel való találkozásban – új, végnélküli erőre kapva fényeskednek.

Bef.: „És ha világosságot gyújtanak, nem teszik véka alá... világítson...” (Mt 5,15) – mindörökké!

4. beszéd: Szent Anna lelke

(Dicsőítő beszéd: Az édesanya várakozása)

Bev.: A Szent Szűz születését „Anna asszony” várta lelki vágyódással. Ő is úgy tekintendő, mint minden édesanya, aki az egek küldöttjét, a „szent harmadikat” várja. – Milyen lelkület élhetett szt. Annában?

1. Várta – az Isten küldöttjét. Mert ő – annak tartotta. Olyan módon, mint a **jó katolikus család**, amely „Isten báránykájának” nézi a jövőendő újszülöttet.

a) Azt ugyanis minden anya tudja, hogy **Isten küldötte** a gyermek. Életfeltételeit Ő adja és lelkét egyenesen Ő teremti. Az is ismeretes: zarándoknak küldi és hazavárja.

b) A jövője zárt titok. De várakozással és reménnyel teljes. – Szt. Anna sem tudta, kicsoda leszen a kis leánya, de imádkozó lélekkel kérte, hogy Isten legyen életének útmutatója.

2. Vette – Isten kiválasztottját!

A „Kisasszony” születése – más emberke születésének ismétlése...

a) De kit vett „Anna asszony”? Azt, aki után évezredek epedeztek. Bár nem tudta, de szeretetének

teljességével átölelte. Gondolata az volt: akit Isten küldött, az csak jót hozhat a családnak.

b) És kit vesz a mi drága családnak? Mindenesetre – „Isten gyermekét”, akiről áll ez a mondás: „Aki befogad...” Vele tehát az Úr Jézus kopogtat és lép a család szentélyébe.

Bef.: Várjatok és vesztek! – **Ezt** tanuljátok „Szt. Anna asszonytól”!

5. beszéd: Ahol újra árad az életfolyam...

(Szimbolikus beszéd: Az élet eredete)

Bev.: A források szentelése és megtisztelése (népi és vallásos szokás)... A népek kegyelele ez, mert a forrást a jövő folyók anyjának tekintik. – És ha az embert hasonlítom **életfolyóhoz?**

1. Minden újszülött – életáramlás-fakadás.

Mert igazság ám ez a hasonlat.

a) Titokzatos mélység és rejtély az életfakadás. A természetes élet szent kerete mellett végül is Isten robbantja ki az új életet. Szent és törhetetlen tétel: **Isten küldi az új életet!** Olyan szent igazság, hogy **soha** nem változik tartalma.

b) És titokzatos áramlás az élet sodró előretörése. „Vajon mi lesz ebből a gyermekből?” (Lk 1,66). Őskérdés és csak az a helyes felelet: jóakarató segítség, készséges önátadás és Isten kegyelmének esdése és vétele után várható a hatalmassá növekedés.

2. Minden újszülött – Istenország-gazdagítás.

Isten népe az ember, ennek a nemzetségnek gyarapítója az újszülött.

a) A földi életben – több a dolgozó életvándor... Több a gondozandó emberlélek... Több tehát az **érték** és több az **áldozatos feladat**... Különösen szülőknek és nevelőknek, államnak is.

b) Az örök életben pedig több a hazatért lélek. Áhítózásunk ez: „Hiszen itt nincs maradandó hazánk, inkább az eljövendő után vágyódunk” (Zsid. 13,14). – Isten teremti a mennyország népét, de emberrel együtt gyarapítja örök életet élő házanépét. Az ősigazság ez: „Aki szeret, megtartja tanításmat. Atyám is szeretni fogja őt, hozzá megyünk és benne fogunk lakni” (Jn 14,23).

Bef.: Örülni, örülni az életforrás fakadásának! Új élet fakad és gazdagabb az Isten országa.

6. beszéd: Mikor ünneplünk születésnapot?

(Erkölcsei beszéd: A születésnap ünneplés ideje)

Bev.: A születésnap emléke örömnapp. Miért? Mert érezzük: Isten küldöttje lépett az életbe; és látjuk: mit végzett a földre küldött isteni követ. De csak az **élőt** ünnepli az ember. Miért is ilyen az ünneplés, és mikor ünneplheti igazán az **élőt** az ember?

1. Ha élő az ünnepelt – földi elgondolásban.

A születés ünnepe – a kezdet ünnepe és az élet sodródásának boldog észlelése.

a) **Élő ember** dicséri az életbelépés pillanatát. „Az asszony is, amikor szül, szomorkodik, mert eljött az órája, de amikor megszülte gyermekét, már nem emlékszik gyötrelmeire, mert örül, hogy ember született a világra” (Jn 16,21).

b) A **bontakozó élet** örvendezik – az alakulás eleven sodrának örömeiben. Pereg ez a folyamat: „Ti olyan tökéletesek legyetek, mint mennyei Atyátok” (Mt 5,48).

c) A **teremtő** és gazdagító **ember** boldog – a termést hozás örömeiben. Folyik ez a munka: „Az dicsőíti meg Atyámat, ha sok gyümölcsöt hoztok és így tanítványaim lesztek” (Jn 15,8).

2. De nem fenyeget-e a halál réme? Akkor nem, ha Isten számára született – a hazatért.

Mert a halál nem rém, hanem hazakísérő égi követ.

a) Aki **csak** földnek él, annak réme a halál. Retteg is attól az ember: „... mert por vagy s vissza kell térd a porba!” (1Móz. 3,19).

b) Aki az **égnék** él, annak isteni követ a halál érintő keze: „A győzelem elnyelte a halált, halál, hol a te győzelmed? Halál, hol a te fullánkod?” (1Kor. 15,55).

c) Ezért a **szentek** igaz „születési napja” – a halál pillanata. Ekkor ugyanis arra születnek, hogy: „Az összes szentek köszöntenek titeket” (2Kor. 13,12). Az Egyház így is ünnepli őket. „**Nativitas**” est „**mors**”!

Bef.: **Életet** ünnepel a születésnap. De legnagyobb ünnep: az ég számára születés isteni pillanata.

7. beszéd: Születésnap és temetés napja (Erkölcsei beszéd: Életállomásaink)

Bev.: Mi az ember életének legdöntőbb állomása? A felelet első pillanatra így hangzik: születés – a földi életre, halál – az örök élet születésére. – Hogyan értelmezendő?

1. Születünk – a föld fényének.

A születés – Isten terve. Mít jelent ez?

a) A lélek az egyéni élet fényének fellobbantása. – A lélek ugyanis a világ értelmezője és az embernek Istenhez vezetője. A lélek – éltető. A lélek – lát. A lélek – ismer. A lélek – cselekszik. Az ember tehát olyan **kifelé** (világ), **befelé** (önmaga) és **felfelé** (Isten) való fényvető, aki **alany!**

b) A lélek kiszélesedő látásának megindítója. Minden talentumot kifejleszthetünk: „...Kereskedjetele vele, amíg visszatérek...” (Lk 19,13). Mindent: világot, embert, önmagunkat megismerhetjük. Még az Istenhez is eljuthatunk: „Ami ugyanis Istenről megismerhető, az világos előttük, mert Isten nyilvánvalóvá tette számukra. Hiszen, ami benne láthatatlan: örök ereje és isteni mivolta, a világ teremtése óta művei alapján értelemmel fölismerhető (Róm. 1,29-21).

2. Az ember azonban újjászületik, és így igazság ez is: születünk Isten égő oltárdíszének.

Van még egy születés, amelyről Jézus így szól: „Bizony, bizony mondom nektek: Aki nem születik újra vízből és (Szent)lélekből, nem mehet be Isten országába” (Jn 3,5).

a) Ez a földön kezdődik. Ennek jellege: „Így váltotta be nekünk legszebb és legnagyobb ígéreteit, hogy ezek révén az isteni természet részeseivé legyetek” (2Pét. 1,4).

b) De az égben végződik. Ez pedig így határozható meg: „Az én testem valóban étel és az én vérem valóban ital. Aki eszi az én testemet és issza az én véretem, bennem marad és én őbenne” (Jn 6,55-56). Tehát a halál olyan „születés”, amely az Isten jelenlétének élvezésére képesít. Eredményes ez az égi kegy: „Ma még csak tükörben homályosan látunk, akkor majd színről-színre” (1Kor. 13,12).

Bef.: Az **igazi** születés: a **földi előkészületeknek szól**, a halálban való születés: **Istennek szól** és embert boldogít.

*

b) *alcsoport: Egyenesen a „Kisasszony napja” ünnepe*

Az elgondolás ez: a születés általános értelmezése után térjünk reá a Szent Szűz születésnapjára.

1. beszéd: Kisasszonyok élő alakjai (Erkölcsei beszéd: A család kincse)

Bev.: A gyermekre irányul a figyelem, amikor a család értékére gondol az ember. Ennek pedig az a háttere, hogy mindig „**fogyatkozó hold**” a korban előrehaladó szülő, és „**növekedő hold**” a jövő felé törtető „új élet”. – Ennek tudatában méltán kérdezhetjük: mit jelent a fellobbanó „új élet”, a „szent harmadik”?

1. A születés – világraküldés.

Az első pillanatra megragad az a gondolat: az „új isteni követnek” a világra küldésében szól hozzánk az Isten.

a) Igaz, hogy az „új élet” az édesanya szava és öröme: „Az asszony, amikor szül, szomorkodik, mert eljött az órája, de amikor megszülte gyermekét, már nem emlékszik gyötrelmeire, mert örül, hogy ember született a világra” (Jn 16,21). Az ő szeretetének léssen gondja és állandó boldogsága.

b) De valóban az „új élet” Isten szava. – **Tagore** szerint: „olyan beszéd, amely azt hirdeti, hogy Isten **még mindig** szereti az embereket”. Azért küld újakat!...

c) Sőt az „új élet” – Isten terve: **valamivel** küldi, hogy az egyéni kifejlődéssel az életet szolgálja (Maeterlinck: „Kék madár”...).

2. Az élet maga pedig – virágbaszökkenés.

A kezdet csak reményeket fakaszt, mert a küldetés részletes hivatása bizonytalan.

a) De a pergő, alakuló **életet** már bontakozás jellemzi, kíséri. Gondolj csak a fejlődő gyermek érdeklődéseire és tehetségeinek kibomlására (szeret kísérletezni stb.).

b) A pergő élet azután – **tehetség és hivatás leleplezése**. – Keressük az életpályát; ez végül is eny-

nyi: keressük a hivatásunk területét. A Mester szava állandóan így cseng: „... Mikor pedig tizenegy óra tájban is kiment, megint talált ácsorgókat. Megkérdezte tőlük: Mit ácsorogtok itt egész nap tétlenül?” (Mt 20,6)...

c) A kibontakozás pedig – virágzásba borulás. Ifjúság érzi, boldogan hirdeti. – És az öregebb nemzedék? **Termést hozó** életősznek boldog érlelője...

Bef.: És ezzel véget ér minden? Nem! **Örök virágok** az emberek, akik Isten színe előtt élik végnélküli pompázásukat.

2. beszéd: Kicsoda a „názáreti virágszál”?

(Dogmatikus beszéd: Kicsoda Szűz Mária?)

Bev.: Betlehem az „ég Egyszülöttjének”, Názáret az „ég kiválasztottjának” szülőhelye. Az utóbbiról – emberi ítélettel – annyit tudunk: Dávid törzsének hajtása és Anna asszony gyermeke. – De mit mond róla az isteni kinyilatkoztatás?

1. Az ég Urának választottja.

Az Ósevangélium említi, és a Bölcs életét értelmezi.

a) Az örökkévalóságtól rendelttél: „Öröktől fogva rendelt engem, ős idők óta, még a föld előtt” (Péld. 8,23). Az isteni terv – örök, és így a terv szereplői is – Isten örök tervében élők. Így élet már az „előrerendelt kiválasztott”.

b) „Bűn nélkül fogantatott”. Ez a jövő hivatás feltétele. A bűn uralma diadalmának megtörését segítő nem lehet a bűnös életstátus törpe embere. – Így olvashatjuk az Írásban: „Üdvözlégy, kegyelemmel teljes! Az Úr veled van” (Lk 1,28).

c) Édesanyjai, de **Istenanya** hivatással áldattál. Ezt is az Írás szaván át beszélő Istenanya hirdeti: „A Szentlélek száll rád és a Magasságbeli ereje borít el. Ezért a születendő szent is Isten Fia lesz” (Lk 1,35).

2. A föld fiának megtiszteltje.

És akit így emelt ki az Isten, azt hogyan tisztelje az ember?

a) Isten Anyjának járó különös tisztelettel adózik. „Áldott az asszonyok között”... tehát kiemelten tiszteli őt a föld embere. A „nagyjaink” édesanyja – mindig tiszteletünk tárgya... És az úr Jézusnak, Isten Fiának Anyja?!...

b) Tiszteletének legfelsőbb fokával – hódol. Sőt a tiszteletének kivételesen magas fokával hódoljon az ember. Ezt „hyperdulia”-nak mondjuk. Ez a Szent Szűzet illető hódolatot jelenti. – Imádás – az Istené. Tisztelet – a szenteké. Magasabbra emelt, kivételes hódolat – az Isten Anyjái!

Bef.: Végül is miért mindez? Mert Isten Egyszülöttje a Szent Szűz Anya megtestesült Gyermeke. Názáret Szüze – **Betlehem égi Gyermeke érdemeinek kiemeltje!!**

3. beszéd: Az ember és a Szent Szűz kapcsolata

(Erkölcsei beszéd: Az ember lelkének fordulása a Szent Szűzhöz)

Bev.: Mi a tisztelet legfelsőbb foka? A szeretet. Mégpedig az a szeretet, amely a jóságot kereső és szolgáló, következőleg a „jó ember” lelkét sugározza a názáreti Szűz felé. Mert már előzetesen le kell szögeznünk: nem az érzések túlaradó, túltengő melegsége, hanem az **isteni élet szentsége** az igazi odafordulás az égi Anya felé. – Miképpen fűződünk tehát égi Anyánkhöz?

1. A fiú lelkével száll hozzá szeretetünk.

Ez a megállapítás azt hirdeti: fiai vagyunk és benne Édesanyánknak hódolunk. És ennek is isteni kinyilatkoztatáson alapuló háttere vagyon.

a) Fia a Mester, Anyánk a Mester Anyja. Ő és mi testvérek vagyunk. Így azután Édesanyánkhöz emelkedik hódolatunk.

b) Fiúi szeretet a felé forduló hódolatunk. Ez pedig felfigyelés – a szavaira. Ez pedig észlelése – az életútjának. És végül követése – példájának.

2. Anya sugározza szeretetét.

Az ember felemelkedése és hódolata szeretet sugárzásban találja jutalmát. Nem néma az égiek ajka, ha beszédes a földiek szeretete.

a) Az anyai szeretet áldozatos szeretet. Azért az ő édesanyjai szíve is felénk forduló és szeretetet sugárzó. Tudja, hogy mi is igénylünk szeretetet. Szeretettel áll mellénk nehéz perceinkben.

b) Égi Anyánk szeretete is áldozatos szeretet. Ő nemcsak szerető embertestvér, hanem az Üdvözítőnk Anyja. Így – üdvösségünk részese. Földi vonatkozásban – segítő (bűnalkalom, kísértés, megtérés, halál perce). Lelki emelésben pedig kegyelmet közvetítő. „Mediatrix gratiarum”.

Bef.: Hogyan lehetne tehát röviden egybefoglalni a föld emberi- és a Szent Szűz lélekdinamikáját? Égbe száll a fiú hódolata, és földre száll az ég Királynőjének szeretete. Biztos erő, mely Istenhez vezet. Szül – örök életre.

4. beszéd: A „Kisasszony” életképe

(Erkölcsei beszéd: Szűz Mária életjegyei)

Bev.: Jegyeket kellene találnunk a „Kisasszony” lelkén, hogy mintául szolgáljanak életünk idején. Kevés a szó, de mélységekre világító. Így az **Írás alapján** rajzolódják belénk életének két nagy jegye. – Mik ezek?

1. A szűzi élet élő képe.

Ezt a jegyet hirdeti és emeli ki az Írás.

a) Az Ószövetség ígéri: „Ezért az Úr maga ad majd nektek jelt: Íme a szűz méhében fogam és fiút szül; neve Emmanuel lesz” (Iz. 7,14).

b) Az Újszövetség teljesíti: „...elküldte Isten Gábor angyalt Galilea Názáret nevű városába egy szűzhez...” (Lk 1,26).

c) Aki szülé elsőszülöttjét: „A Szentlélek száll rád és a Magasságbeli ereje borít el. Ezért a születendő szent is Isten Fia lesz” (Lk 1,35). Íme: első jegy a **szűzi tisztaság**.

2. Az isteni elhivatottság készsége követője.

Az isteni előrerendelés és az emberi élet kapcsolatát keressük.

a) Szűzi hivatás – isteni elhivatás. De az elhivatás teljesítése: **így is élt!**

b) Anyai elhivatás – isteni elhivatás. Erre is vállalkozik mondván: „Az Úr szolgáló leánya vagyok: történjék velem szavaid szerint” (Lk 1,38). De ezt a nehéz életet áldozatos szeretettel **élte is!**

Bef.: Kettős jegyet látunk: a **tiszta hajadont** és az **áldozatos édesanyát**. Azért az igazi „**leányember**” lássa benne a **tiszta Szűzet** és szeretettel tisztelje benne a **kivételes** kegyel áldott **anyai lelket**. Kövesse őt így: a szűzi élethajnalától kezdve és az áldott anyaság kegyelmével!

5. beszéd: Leánynépünk életképe

(Erkölcsei beszéd: A leányideál képe)

Bev.: Milyen legyen a mi leánynemzedékünk?

1. Az előkészületben – szűzi élet.

Ez a názáreti Szűz Mária életképe: „...elküldte Isten Gábor angyalt Galilea Názáret nevű városába egy szűzhez... Máriának hívták” (Lk 1,26 és 28). Ide tekintsen a mai leánynemzedék.

a) Legyen a készület idején érintetlenül tiszta. Ez a gyermekkor ártatlanságának érzése. Jó szülők! Gondoljatok erre!

b) Így legyen Isten és ember szemében az életre készülő pompázója. Ebben már a felserdülő leány is erőfeszítést végez (tanulmányok, olvasmányok, szórakozások)!...

2. **A szolgálatban – életfakasztás.** Ez a betlehemi Szűz Mária életképe. Az élet életet fakasszon. Ez az **isteni rendelés**. Ezért szent az édesanya. – Mit ad ez nekünk?

a) Életszolgálónk – a jó anya lelke. A tiszta leány lesz az Isten akarta tiszta élet fakasztója.

b) Életfejlesztőnk – a jó anya követése. – És mi azután hogyan forduljunk fel? Amint ő készsége volt az életszolgálat áldozathozására, úgy mi is legyünk készségesek az ő utasításainak fogadására.

Bef.: A lélek örök szentképe valóban az édesanya képe. Szóljon a lelke, és kövesse a hűséges leánya.

*

c) *alcsoport: A „Kisasszony” életének tükröződő szépségéről*

Itt a gondolat ez: az Isten adta kivételes isteni kegyelmek hódolatos és csodálatot kiváltó fenségükkel a **szeretet útján megközelíthetők**, és lélekéletet teremtő isteni fényvetések és ajándékok. – A

Szent Szűz vette ezeket – isteni Szeretetből, az ember **megközelítheti** – a Szent Szűz példáján – isteni kegyelemáradás csodájával. Úgy kell tehát ezeket a beszédvázlatokat kitölteni, hogy állandóan kicsendüljön belőlük ez az igazság: itt nem rideg isteni ajándékokról van szó, hanem az **égi Szeretetnek szeretet fakasztó kegyelmeiről** történik megemlékezés. – Lássuk most ezeket is.

1. beszéd: A tisztaság lilioma (Erkölcsei beszéd: A tiszta Szűz)

Bev.: Könnyű a kertész dolga, ha liliomokat kell összekötnie, bájos a kicsi leányka munkája, ha liliomokat juttat a Szűz Anya képe elé, lendületes a festő ecsetje, mikor színpompával veti papírra a Szűz Anya dicsőségét hirdető virágcsokrot, pengő dalú a hárfák húrja, csengően hullámzó a költő dala, mikor rímes szövegekbe köti égi Anyánk dicséretét zengő dallamait. – De az Isten rendelte igehirdető „rostrum”, szószék azt a feladatot is kapta, hogy Isten szavát csendítő kötelessége mellett életet indítson az Isten igéjének valóráváltására. – Ma a Szűz Anya virágcsokrának **liliomáról** kellene szólni, és olyan **liliomcsokrot** illenék a szobor köré fenni, amely **élő és kiteljesülő liliométtel** tisztelné az ég Királynőjét. – Mindez annál nehezebb, minél erősebben tolul elénk annak a gondolatnak sodra, amely szerint az élettisztaságot jelképező liliom a hideg szépség terméketlenségét suttogja és így **életdinamika szolgálatának** alig lehet valóságos szolgálja. – Az emberi szem látszat igazsága ellenére próbáljuk **lélekszemmel** nézni a **tisztaság lilioma** értékét, hogy reádöbbenjünk, hogy **benne az élet-szolgálat legszentebb erőt rejtette el a Mindenható.**

1. Jessze törzsének leányát, Máriát úgy látom, mint – Isten Anyját.

Ez annyit jelent: a „**tisztaságnak lilioma**” az Isten **Egyszülöttjének földi életadóójává szentesül.** Jessze szent virága – Isten választottja. „Amilyen a liliom a tövisek között, olyan a barátném a leányok között!” (Én. 2,2).

a) Ez a „tisztaságos liliom” – az Úr választottja. Olvasd csak: „...elküldte Isten Gábor angyalt Galilea Názáret nevű városába egy szűzhöz... Máriának hívták” (Mk 1,26 és 28). Majd hallgasd az Úr üzenetét: „A Szentlélek száll rád és a Magasságbeli ereje borít el. Ezért a születendő szent is Isten Fia lesz” (Lk 1,35). Róla zengi Izaiás: „Íme a szűz méhében fogan és fiút szül; neve Emmánuel lesz” (Iz. 7,14).

b) A „választott” – Istenanya. Egyházunk így tanítja: „Isten Anyja”. Izaiás így mondja: „Gyermek születik ugyanis nekünk, és Fiú adatik nekünk, s a fejedelemség az ő vállára kerül, és leszen az ő neve: Csodálatos, Tanácsadó, Isten, Hős, az örökkévalóság Atyja, a béke Fejedelme” (Iz. 9,6). Az Ő Anyja – Szűz Mária. Lukács ezt a mondatot adja Erzsébet ajkára: „Áldottabb vagy te minden asszonynál és áldott a te méhednek gyümölcse!” (Lk 1,42). A hívők pedig hódolattal veszik és lélekkel hiszik. Lourdes, Fatima, magyar csodahelyek csak erősítik, de Istennek hisszük! Ő az indító és kinyilatkoztató.

c) Végül mindnyájunk – Édesanyja. „Mikor Jézus látta, hogy ott áll anyja és szeretett tanítványa, így szólt anyjához: „Asszony, nézd, ő a te fiad!” Aztán a tanítványhoz fordult: „Nézd, ő a te anyád!” (Jn 19,26-27). – Ilyen – életet szülő példában. Mi ez? Ez a fenségesen csengő népének: „A szüzesség lilioma kivirágzott és megtermi a mennyei szép virágokat”. Egyszerű dalnak ez a nagyszerű tartalma: a szüzek Szüze, az Isten Egyszülöttjét, mint égi ajándékot fakasztja a tisztaság csodavilágából.

2. Az „embercsalád szüzeit” pedig úgy tekintem, mint újabb lélek-liliomokat szülő anyákat.

Ez pedig annyit jelent: az „embercsalád tisztái” pedig a „liliométek termőtalajává” nemesednek (tiszta vér!). – Mi tehát az ilyen élet?

a) Az anyává nemesedés esetén: a tiszta életfakadás televénye és az Isten új nemzedékének életresegítése.

b) A szűzen maradó életben pedig a **lelkiembereket Istennek szülő szolgálat** szentsége. Itt sem **terméketlen**, szikes talaj a szűzi élet, hanem a lélek újjászületésében segítkező isteni szolgálat kiteljesítése. A szűzi lelkek világából és tanító, nevelő példájából kifakadnak a „szeretet virágai”, az isteni emberek fenséges élettípusai. – Tóth. T. püspök, aki a „Tiszta ifjúság” lantosa vala, nem a terméketlen rónák aszályának dalosa, hanem a tisztaság üdeségéből fakadó új életnek trubadúrja... A lelkéből fakadó „életek” nem az „élettelen kóró” utánczó, hanem az isteni életszolgálat diadalmas trubadúrjai. – Szt. Imre az „erő embere”, nem pedig az „elsatnyulás törpe nemzedéké”. – Ezt látni, ezt hódolatosan szeretni és így élni annyi, mint a „szűzi étellel” – isteni nemzedéket nemzeni.

Bef.: A „tisztaság lilioma” **mindig életet teremtő** isteni erő! De – a legmagasabb fokban – **isteni**

életet!

2. beszéd: „Rosa mystica”

(Dicsőítő beszéd)

Bev.: Róma népnépéyleit mindig – a rózsaszórás jellemezte. Kedves hangulatot – a rózsaligettel ábrázolunk. – Sőt! Ahol a Mester jár (Úrnap!), ott rózsaszirmokat hintenek az Isten választotta tiszta gyermek kezek. – Ünnepies és szent jelkép a rózsza, mert szín pompájának gazdag változata és pattanásának túlbujánzó gazdagsága a virágok királynőjévé teszi a virágok pompázóját. – De ez a rózsaszál az Egyház liturgiájában is szerepel, ahol „titkos értelmű” jelzővel ékítve a Szent Szűz megtisztelő életcímét alkotja. Hogy „rózsának” mondjuk, az a szépség jelképezése; hogy „titkos értelműnek” hirdetjük, az a mai beszéd értelmezésének tárgya.

1. „Titkos értelmű rózsza” – a Szentlélek ihletésének eredője.

Isten választotta a Szent szűz. Ősevangélium hirdeti, Izaiás mondja, Gábor angyal énekl.

a) Jessze törzsének virága, aki „áldott az asszonyok között” (Lk 1,28) és **szeplőtelenül** fogantatott az emberéletbe. – Íme: „titkos értelmű” – rózsza.

b) De szent rózsató is lett „Jessze virága”. Belőle pattant emberi életre a Messiás, Ki Isten Egyszülöttje az Atya örök ismeretében. Ezért mondja az angyal: „A Szentlélek száll rád és a Magasságbelinek ereje borít el. Ezért a születendő szent is Isten Fia lesz” (Lk 13,5). Így nem az elszakadtság és terméketlenség a Szűz leány életértéke, hanem az Istenembert szülő anyai méltóság. – Mi ez? Csodálatos isteni tény. **A Szentlélek munkája**, amely a „titkos értelmű rózsza” méhéből kipattantotta az emberiség isteni ölében viselt Istenemberét. Méltán olvassuk: „Ékesebb vagy az emberek fiainál, kedvesség ömlik el ajkadon, azért áldott meg téged örökre az Isten... Kelj útra ékességben és szépségben, haladj szerencsével és diadalmaskodjál a hűségért, a szelídségért és az igazságért” (Zsolt. 44,3 és 5). – Íme: „titkos értelmű rózsza”!

c) De kérdezném: véget lehetne itt vetni a gondolatfűzésnek? **Csak** akkor, ha a dicséret és hódolat lenne az ember hivatása. Ámde a „**titkos értelmű rózsának**” olyan szerepe is van, hogy a **mi életünk számára is** indítson olyan isteni kegyelmet, hogy belőlünk is termelődjen ki Isten örök kertjének rózsaszála... „... Te Jeruzsálem dicsősége, te Izrael öröme, te népünk ékessége vagy” (Judit 15,10).

2. Ezért mondhatjuk: **hasonlatképpen titokzatos rózsaszálak vagyunk mi is – a Szentlélek kegyelme folytán.**

És ez mit jelent – belső tartalomban?

a) A kegyelmi születés csodája útján (keresztység!). Itt a költő ezt zengi: „Vadócba rózsát ojtok...” Életrózsza lesz az ember! Ezért olvassuk: „...gyönyörűséggel voltam az emberek fiai között” (Péld. 8,31).

b) Az életet fakasztó – testi vagy lelki életet nemző bimbópattanás útján. „És megáldá őket az Isten, és mondá: Szaporodjatok, sokasodjatok, s töltsétek be a földet...” (1Móz. 1,28). Új élet! Új élet! De figyelj csak! Vajon ez csak földi vonatkozású öröm? Nem! Isten szent országát **emberek útján gazdagítja**. Angyalokat teremtett, de „**emberangyal néppel**” népesít: „Aki szeret engem, megtartja tanításomat. Atyám is szeretni fogja őt, hozzá megyünk és benne fogunk lakni” (Jn 14,23). – Íme! A „titkos értelmű rózsza” a Szentlélek fakasztása folytán – szeplőtelen, továbbá – a Lélek árnyékolása erejével Istenembert pattant életre. – És az ember? Csak titokzatos rózsaszál. De kegyelemmel (szent víz ömlesztése!) áldva tiszta és isteni, majd az új élet lehelés csodájával – Isten házanépének teremtő „titokzatos életrózsatóje!

Bef.: Rózsák világa – pompák és gyönyörök tanyája. Margitsziget rózsája – a boldog emberek otthona. – De ez a rózsza azután különös jelkép is. Anyák- napja rózsái... Házasság-évforduló piros rózsái... Mindet **szeretet** pattantja! Íme: A Szentlélek a Szeretet és így a Szent Szűz életének és ember életének bimbóvá pattantója. – Mit vigyetek emlékül? Ezt az egy mondatot: ha kaptok vagy adtok rózsaszálat, mindig szólaljon meg a pompázó virág, hogy ő a „**titkos értelmű**” vagy **titokzatos** rózsák szent, élő jelképe.

3. beszéd: A Golgota virága

(Erkölcsi beszéd: Szűz Anya életereje)

Bev.: A magyar nép egyik házivirágát „Golgota virág”-nak nevezi. Ok: porzói és bibéje a tövisko-

szorút, három szöveget és kalapácsot utánoz. A virág színe is liláskék, a szenvedés jelképét tárja elénk. – Van-e ennek a virágnak olyan **jelképes értelme**, hogy a Szűz Anya életére vonatkoztatható lenne minden szépsége?

1. Kelyhében hordozza a Megváltó szenvedéseinek „eszközeit”.

a) Természetes, hogy ez a virágban – jelkép. Azért, mert ez a „meglátás” csak jelképszerű elgondolás.

b) De igaz az is, hogy ez a Szent Szűz életében – valóság. Mégpedig azért, mert **lelkében** hordozza a megváltó szenvedés eszközeit. Simeon szavától kezdve tudja, viseli és várja: „...s a te lelkedet is tőr járja át...” (Lk 2,35). Majd a kereszttúton és a Golgotán valóságban látja és a Megváltóval át is éli: „Jézus keresztje mellett ott állt anyja...” (Jn 19,25).

2. És emlékebe idézik a Megváltó szenvedéseit.

Ennek pedig hármas jelentősége vagyona.

a) Figyelmeztet arra, hogy mit tett értünk az isteni Szeretet. „Erőm, mint cserép, kiszáradt, nyelvem ínyemhez tapadt, lesújtottál a halál porába. Körülvett engem a gonoszok zsinatja, átfúrták kezemet és lábamat, megszámlálták minden csontomat. Néznek rám, bámulnak engem” (Zsolt. 21,16-18).

b) Figyelmeztet arra, hogy mit viselt lelkében az édesanyjai szeretet. – Az evangéliumi asszony ugyanezt érzi (Lk 8,47), de az emberi fájdalom „Mater dolorosa”-vá teszi az Istenanyát.

c) Figyelmeztet arra, mit viseljen el az életben – az emberi **viszontszeretet**. Mindent! Mégpedig azért, mert a Mester útja – az élet útja. „Aki utánam akar jönni, tagadja meg magát, vegye föl keresztjét mindennap és kövessen engem” (Lk 9,23).

Bef.: A „Golgota virág” legyen tehát a Messiás szenvedésének jelképe és így az „együttszenvedő” Istenanya virága. De legyen egyúttal az ember szenvedő küzdelmének is **reményvirága**.

4. beszéd: Nefelejcskek

(Erkölcsi beszéd: Emlékeink értéke)

Bev.: A „virágok versenye” legendája azt mondja, hogy minden virág hivalkodóan saját szépségét magasztalta. Csak a „nefelejcs” maradt néma... Végül megszólalt és azt mondotta: én a gyenge, igénytelen gyökeremet dicsérem és a mindig locsolgató patakomat magasztalom, mert kicsi kékes ruháskám szépségét nekik köszönhetem. – Kérdezve kérdezném: mi a Szent Szűz életének gyökérértéke, és mi a mi életünk alapkincese?

1. Szűz Anyánk életének értéke: az isteni előrerendelés kegye.

A végtelenben pihenő elhatározás, amely alapjában két kincssel indította az „életteljesség” Asszonyát.

a) Szeplőtelen fogantatás az egyik. Ennek gyökere a megváltás terve. Ennek alaphangja: „Üdvözlégy, kegyelemmel teljes! Az Úr veled van” (Lk 1,28).

b) Istenanyaság a másik. Az a kegy, amely a Szűz Anya minden kegyelmének gyökere. Ennek igazi, isteni csendítése: „A Szentlélek száll rád és a Magasságbeli ereje borít el. Ezért a születendő szent is Isten Fia lesz” (Lk 1,35). Ezt a két tényt sohase felejtse, mert ez a Szent Szűz életének igazi alapértéke.

2. Az emberi élet értéke – a Teremtő égi kegyelme.

Ebben is kettős mozzanat szerepel.

a) A Teremtő – isteninek gondolja. Képére teremti: „Meg is teremté az Isten az embert: a maga képére” (1Móz. 1,27). Majd tökéletességre hívja: „Ti olyan tökéletesek legyetek, mint mennyei Atyátok” (Mt 5,48).

b) A Megváltó „isten természetévé” alakítja. Ez – nemcsak a „múlt törlése”, hanem az „életjövő” telítése. Lényege: „Bizony, bizony mondom nektek, Aki nem születik újra vízből és (Szent)lélekből, nem mehet be Isten országába” (Jn 3,5). Tartalma: „A remény pedig nem csal meg, mert Isten szeretete kiáradt szívünkbe a ránk árasztott Szentlélek által” (Róm. 5,5). Végeredménye: „Aki eszi az én testemet és issza az én véreimet, bennem marad és én őbenne” (Jn 6,56).

Bef.: És miért mondjuk mindezt? Azért, hogy az igaz és helyes **viSSzaemlékezés** (nefelejcs jelkép!) arra hangoljon, hogy az **igazi értékek tisztelete** – az életkibontás fenségében segítsen. Talán azt is mondhatnám: legyenek ezek az isteni erők az élet-virágbaszökkenés indítói.

5. beszéd: A születés előtti „élet”

(Dogmatikus beszéd: Az öröktől fogva fogantott) – (1946)

Bev.: A Szent Szűz születése az élet természetes folyamának eseménye. De a Szent Szűz életét előző és az égi Atya örök tervében való „életét” nagy jelentőségű életmozzanat jellemzi. – Mi a Szent Szűz földi születését előző – „égi születés”?

1. Ab aeterno ordinata sum.

Az isteni élettervben az örök idők a „születés pillanata”. Ebben az „örök időkben” előrerendelve jelenik meg – a „malasztal teljes” isteni alakja is. – A „malasztal teljes” azt jelenti, hogy a Szent Szűz abban vette az isteni elhivatottság kegyelmét, hogy Isten Egyszülöttjének Anyjává rendeltetett. Ez a dogmatikai tanítás annyit hirdet, hogy **az eget nem zárkóztak el a föld elől, és Isten szeretetből megváltja a földet.** „Úgy szerette Isten a világot, hogy egyszülött Fiát adta oda, hogy mindaz, aki hisz benne, el ne vesszen, hanem örökké éljen” (Jn 3,16). – Ámde nem hozhatja Istent a földre égtől elszakadt ember, de kisarjadhat akkor, ha a bűntől való érintetlenséget hordja a föld... Isteni kiválasztottság kell, érintetlenség kell, hogy a föld emberének világából a Szentlélek ereje által kifakadjon az elégteltelt adó „áldozati Ember”. Itt tehát a szeplőtelen fogantatásra kell gondolni, amely a tisztaságos „Istenember”-életalanyaként lép az életbe.

2. Ut omnes ad aeterna ordonandi sunt.

A Szent Szűz jövő élete tehát úgy él Isten örök tervében, hogy **rajta keresztül** üdvözüljön, érjen el **isteni életet** az egész emberiség. – Így tehát az az igazság robban elénk, hogy az isteni örök tervben élő Istenanya már „öröktől előrendelt életében” is a megváltás személyes eszköze... Mintha azt mondanók: földi élete előtt is az emberiség örök életének segítő „embertestvére”. – De ez azt is jelenti, hogy a **mi** emberi elhivatottságunk is – isteni előrerendeléssel – az örök élet birtokbavevése. Alapja ennek – az Isten szeretete, segítőtársa a születendő Istenanya, és megvalósítója ennek az áldozatnak az égi kegyelemmel élő földi zarándok. A lényeg ez: bennünk is cseng az isteni küldetés hivatása, és életünket istenivé nemesíti az embert „előrszerető” Isten kegyelme. – Krisztus-hordozók vagyunk, bennünk is él az Isten, az ég és föld találkozásának csodás szentélyévé válunk. De így ne elméleti megállapítását végezzük, hanem Krisztushoz hasonló életet éljünk. Az első a dogmatika **ténye** és a második a tannak **életté alakítása**.

Bef.: Szeretettel gondolunk arra, akit Isten a természetes életrendből a természetfölöttibe teremtett, isteni kegyelemmel megtisztelve azt, akit Egyszülöttje Anyjává magasztosított. Akinek neve áldott legyen, az az **emberi életben** is megkülönböztetett legyen. Ha a Mária nevet viselő Szent Szűz Krisztus földi Anyjává lett, akkor a megváltott ember, az isteni elhivatottsággal megemelt ember Krisztus hordozója legyen.

*

d) alcsoport: Tételeink és gondolataink pótlására néhány ötletszerű beszédcím

Azzal a kérő figyelmeztetéssel, hogy az esetleg választott tételt a „**Kisasszony napja**” szemszögből kiindulva tárgyalja a szónok. Itt nem tárgyi, hanem **színezési** eltérést fogunk adni a szónoki beszédnek, és épp ez adja meg az **azonos tételnek** többoldalról való megvilágítása folytán a szentbeszéd eredeti voltát. Sőt ez biztosítja az isteni igazságok erőteljes rögződését is. – Lássuk most a tételeket egyenként.

1. beszéd: Az életgyökérszet

Itt a törzs ereje értelmezendő.

2. beszéd: Az élethajtás

Itt az „új élet” értéke magyarázandó.

3. beszéd: Isteni sarjadék

Itt az „előrerendelés” fejtegetendő.

4. beszéd: Királyi vér, királyi trón, isteni lélek

Itt emberi megemeltetés és isteni felmagasztalódás érinthető.

5. beszéd: Kapott kincseink felhasználása

Itt elemezendő életkincstárunk, hogy feladat legyen a felhasználása.

6. beszéd: A királyi származás asszonyai

Itt a királyi eredet következményeiről lehetne szólni.

7. beszéd: József törzse – Mária törzse

Itt a kettős törzs királyi, sőt **isteni** ereje értékesíthető.

8. beszéd: Mária, akitől született Jézus

Itt az Édesanya valóságos rangját kellene kiemelni.

9. beszéd: Krisztusnak neveztetett

Itt a „Fiú” mint „Megváltó” hirdetendő.

10. beszéd: Aki Krisztus Anyja...

Itt azt lehetne fejtegetni: aki Krisztus Anyja, az Istenanya.

11. beszéd: A királyi törzs zsenge hajtása

Itt a Dávid törzsének hivatásáról szóljunk.

12. beszéd: Boldog vagy Mária (officium)

Itt az Egyházzal dicsőítsünk (földön és égben)!

13. beszéd: Virgo – in aeternum (officium)

Itt a tisztaság szépsége fejtegetendő.

14. beszéd: Boldog vagy Szent Szűz, mert belőled kel fel az igazság napja

Itt ezt a szöveget kellene értelmezni: János 12,45-46.

15. beszéd: A világ Urának szent hajléka

Itt az előrerendelés szerint „Istenanya” égi értéke színezhető.

16. beszéd: Az Úr élő temploma

Itt az „élő templom” megjelenése (a Szűz Anya születése!) dicsőítendő.

* *

Beszédláncok

Két beszédláncot fűzünk ide, amely a született Virágszál egész életét érinti.

I. beszédlánc címe: A titokzatos élet hajnalhasadása**1. beszéd: Szeplőtelen – a fogantatásban**

Bev.: Eredendő bűn kérdése.

1. Eredendő bűnben fogantatunk.

2. Ennek terhétől csak „Istenanyánk” mentesül.

Bef.: Megváltás gondolata.

2. beszéd: Tiszta – az élet sodrásában

Bev.: Isten előrerendelése.

1. **Nincs folt az egész életén.**
2. **Mert Isten előre védte egész életét.**

Bef.: Isten kegyelmének teljessége.

3. beszéd: Fenségesen szép és erős az élet delelőjén

Bev.: Életútja?...

1. **Az anyaság szent napján.**
2. **Az „áldozatos fájdalom” nagy napján.**

Bef.: Áldozat?...

4. beszéd: Istenhez törő a földi élet alkonyán

Bev.: És a vége?...

1. **Halál győzelme látszólagos.**
2. **Mert Istenhez törése csodálatos.**

Bef.: Egekbe emelkedő diadala.

*

II. beszédlánc címe: Életállomások döntő kopogtatásai

Ennek a beszédláncnak lényege: mikor és hogyan szóltak a Szent Szűz életébe – életének térő állomásai?

1. beszéd: A Teremtő tervében

Bev.: **Teljesen** ember.

1. **Az ember életképét viselő Szent Szűz.**
2. **De kivételes kiválasztásában Istenanya a Szent Szűz.**

Bef.: Igen! De teljes ember.

2. beszéd: A földre lépés pillanatában

Bev.: Milyen a megjelenése?

1. **Tiszta – az eredendő bűntől.**
2. **„Malasztal teljes” – az egész életben.**

Bef.: Milyen az életkincse?...

3. beszéd: Az élet szolgálatában

Bev.: Izaiás látomása: „Ezért az Úr maga ad majd nektek jelt: Íme a szűz méhében fogan és fiút szül; neve Emmanuel lesz” (Iz. 7,14).

1. **Szűz – az Isten terve szerint.**
2. **Anya – a készséges szolgálatban.**

Bef.: „A Szentlélek száll rád és a Magasságbeli ereje borít el. Ezért a születendő szent is Isten Fia lesz” (Lk 1,35).

4. beszéd: A hazatérés szent pillanatában

Bev.: Célrátörése?

1. **Fiáért élt.**

2. Fiához tért.

Bef.: Célbafutása?...

* * *

B/ rész – a/ csoportja: A „kis liturgia” szövegeiből vett gondolatok

Itt is meg kell jegyeznünk, hogy ezek a szövegek jórészt a „Szűz Anya általános miséi” szövegeinek egy részével egyeznek. Tehát itt is hasznosíthatók.

1. (Introitus) beszéd: Parta et parens

(Dogmatikus beszéd: A Szent Szűz kiválósága)

Bev.: Üdvözlő szöveggel kezdődik a mai szentmise és hódolatos igéket indít az egek világa felé. – Mi hangolja erre drága Egyházunkat, hogy rivalgó örömet csendítsen első szavában is a Szent Szűz felé? – A felelet kettős lézen.

1. Immaculata – az „újszülött”.

Az Egyház ősi szokása, hogy a lepergett élet sodrából emeli ki azt az értéket, amely birtokában üdvözli az üdvözültet. Látszólag itt is azt teszi, mert a folytatólagos hivatkozás – az **életszolgálat** szent fenségére vonatkozik. De itt több van. Az étel-hivatottság **előfeltételt** követel. Ez pedig: az **Isten örök tetszése** – a Boldogságos Szent Szűz életét tekintve.

a) Van ebben – **előreválasztás**. Ez azt jelenti: tégedet választalak Dávid sarjaiból, de teljesen tisztának őrizlek – nagy elhivatottságod folytán. Ezért olvassuk: „...elküldte Isten Gábor angyalt Galilea Názáret nevű városába egy szűzhöz. A szűz egy Dávid családjából való férfinak, Józsefnek volt a jegyese és Máriának hívták.” (Lk 1,26-27).

b) Van ebben – **előrekészítés**. Ez pedig azt jelenti: tégedet az emberiség egyeteméből is kiemeltek. Ne légy a bűn terhének hordozója, mikor te leszel a bűn megtörőjének **Édesanyja**. Ezért mondom: itt már **előrevetítést** ünneplünk, itt már a „legszebb emberi élet felcsillanását” ünnepeljük, mert a „ma született Kisasszony” – öröktől fogva „**Immaculata**”!

2. Isten Anyja – az „újszülött”.

Az első, az „Immaculata” végül is csak olyan rang, ami **előkészületet** jelent. Akit Isten a bűnt eltörlő Messiás Anyjává választott, annak élete sohase éljen a bűn következményeinek terhe alatt... De az ő **rendeltetése** – ennél több.

a) Legyen a Messiás Anyja. „A Szentlélek száll rád és a Magasságbeli ereje borít el. Ezért a születendő szent is Isten Fia lesz” (Lk 1,35).

b) Legyen a megtestesült Ige – Édesanyja. – „Hogyan lehet az, hogy Uram anyja jön hozzám?” (Lk 1,43). – Aki ezt birtokolja, az méltán lézen az Egyház ünneplésének igaz központja.

Bef.: Róla írja az Írás: „Az égen nagy jel tűnt föl: egy asszony, kinek öltözete a nap volt, lába alatt a hold, fején tizenkét csillagból korona” (Jel. 12,1). – Így ilyen jelenség felvillanása, születése – az Egyház és emberiség örök boldogsága.

2. (Introitus) beszéd: „Benedicta”

(Dogmatikus beszéd: A kegyelmek „forrása”)

Bev.: Van-e valami szent és jó, amit nem Istentől kaptunk? Minden az Ő kegyelme, és így minden jószág az Ő lelkének forrása. De az Ő áldásai úgy áramlanak, hogy azok az **áldotton át** – másoknak is életerőt közvetítenek. – És a Szent Szűz? Ő az Isten **teljes áldottja**, és ezért belőle árad tovább az élet isteni kegyelme. Hogyan kell ezt értelmezni?

1. **Ő nem az élet Napja...** Egészen érthető, mert az Maga az Isten. Ő is isteni teremtmény, tehát **életét és fényét** Istentől kapta.

a) Végül is: a kiválasztottság égi Fiának érdeme. Mégpedig úgy: **emberre** árad az Isten kegye.

b) Kiemeltsége és kimagaslása: az Úr Egyszülöttjének visszasugárzása. Mégpedig úgy, hogy **emberre** árad az Isten kegye.

2. De ő az „élet Napjának” – Édesanyja.

Olyan beszéd ez, amely kettőt foglal magában.

a) Szűz Anyánk az emberré lett Ige embertermészetének létesítője. Ezért olvassuk: „Ne félj, Mária! Kegyelmet találtál Istennél. Méhedben fogansz és fiat szülsz. Jézusnak fogod hívni. Nagy lesz ő: a Magasságbelinek Fia. Az Úristen neki adja atyjának, Dávidnak trónját. Uralkodni fog Jákob házában mindörökké...” (Lk 1,31-32).

b) Szűz Anyánk az Üdvözítő Személyének Isten rendelte szülője (Lásd: Lk 1,32-33). Ebből azután mi következik? **Áldott** – az Istenanyaság kegyével és így **áldást szóró** – az égi Gyermek szülésével. Jól jegyezd meg ezt is: „Mária megkérdezte az angyalt: „Hogyan történik meg ez, hiszen férfit nem ismerek?” (Lk 1,34). **Nem az élet Napja ő**, hanem az élet Napja Egyszülöttjének – az emberrélevés csodájában – **Édesanyja**. Vette az „élet Napja” fogantatásának kegyét – a Szentlélektől és továbbítja az Isten kegyelmét – Fiának érdemeiből.

Bef.: Mindent az Istentől kapott és mindent számunkra szór.

*

1. (Oratio) beszéd: Az üdvösségünk hajnala

(Dogmatikus beszéd: Az üdvözítés tervének döntő indulása)

Bev.: A születés – hajnalhasadás. Ma is születést ülünk... És így **embernek** és az **emberiségnek** hajnalhasadását ünnepeljük.

1. Szűz Anyánk születésének napja a mai nap.

- Istentől küldetett.
- Isten tervével jelentkezett.
- Isten szolgálatában életet kezdett.

2. Üdvösségünk felszerkenése a Szent Szűz születési napja.

- Ő lesz – a Messiás Anyja.
- Ő lett – az Istenember Édesanyja.
- Ő lett – a Megváltó áldozatának részese.

Bef.: A születés azért lesz **igen nagy nap**, mert az utána következő **élet** kivételesen megemelt szolgálat.

*

1. (Graduale) beszéd: „Inventa...”

(Dogmatikus beszéd: Az Isten „talál”)

„Áldott és tisztelendő vagy Szűz Mária, mivel a tisztaság érintése nélkül méltónak találtattál”.

Bev.: Az Egyház szent igéi így csengenek ma a szentmisében: „Érintetlenül találtattál az Istenanya méltóságára”. – Mit jelent ez a szöveg: **találtattál**? Hát Isten keresve keresett?...

1. Isten kiválasztott.

Ez a gondolat azt hirdeti: a Szeretet emberrélevésének megvalósulására – Isten kijelöli az „Ő földi aráját”.

- A bűnnek érintetlene legyen – az előrerendelt. Ez – a szeplőtelen fogantatás.
- A szűzi tiszta legyen – a kiválasztott. Ez – a tiszta élet angyali igével erősített.

Mindkettőt ez a kinyilatkoztatás közli: „...elküldte Isten Gábor angyalt Galilea Názáret nevű városába egy szűzhöz. A szűz egy Dávid családjából való férfinak, Józsefnek volt a jegyese és Máriaának hívták” (Lk 1,26-27).

2. És a kiválasztott kialakított.

Az Isten terve: a szabad ember. Azért a kiválasztásban is marad: a szabad ember. Mit mutat a „kiválasztott Szent Szűz”?

a) Szűzi étellel készül az életszolgálatra. Ezért hirdeti őt Szűznek a próféta: „Íme a szűz méhében fogan és fiút szül; neve Emmánuel lesz” (Iz. 7,14).

b) Szűzi lélekkel lesz az Úr Egyszülöttjének **Édesanyja**. Ezért mondja az evangélista: „Áldottabb vagy te minden asszonynál” (Lk 1,28).

c) És szűzi étellel az „Elsősülöttjének” áldozatos megváltó munkájában részestársa. Róla hirdeti

Simeon: „s a te lelketet is tör járja át – hogy így megnyilvánuljon sok szív érzése” (Lk 2,35).

Bef.: Így az ünneplő Egyház szavának ez az értelme: Isten rendelkezéséből – kiválasztattál és életed szentségével – méltónak találtattál, Szűz Mária.

2. (Graduale) beszéd: Királyi törzs hajtása – égi Fiú szülője (Dogmatikus beszéd: A Szűz Anya értékelése)

Bev.: Kettős kérdés mered elénk, ha a Graduale szövegét olvassuk. – Honnan lépett elő Szűz Mária, és kit szült nekünk Názáret Szüze? – Az első kérdés – az eredet kérdése, a másik pedig – a szolgálat tényének leszögezése. Kicsoda ő, és mi az ő életének égi hivatása?

1. Ex stirpe David. Ez az **eredet** kérdésének megválaszolása.

a) A hangsúly itt is – az **emelkedett családon** pihen. A földi királyság csak keret, amelyben a **első lélekuralom** az érték. Onnan eredt tehát, ahol a lélekuralom és a lélekengedelmesség a jelszó.

b) A döntő érték pedig – az isteni kiválasztást hangoztatja. Az üdvtörténet ugyanis az Isten tervének **embereken keresztül** való megvalósulása. A pátriárkákon át **Dávid király törzse** – a Messiás leszármazásának szolgálója. A Boldogságos Szent Szűz tehát Isten választotta törzsnek értékes és legértékesebbik sarjadékává sarjad.

2. Ex virtute Spiritus Sancti.

De az eredet után az a kérdés: mi lett a szolgálat? Ennek pedig gyökerét jelzi az Írás.

a) Angyali üdvözlés mondja: „A Szentlélek száll rád és a Magasságbeli ereje borít el. Ezért a születendő szent is Isten Fia lesz” (Lk 1,35). Így tehát a Szentlélek erejével fogantja égi Magzatát.

b) De ugyancsak angyali üdvözlés közlése hirdeti: „Ma született az Üdvözítő Dávid városában. Ő a Messiás és az Úr” (Lk 2,11). Így tehát: Dávid törzsének leánya – Isten Egyszülöttjének Édesanyja. Ezt igazolja az Úr szava: „Így beteljesedett Izaiás próféta jövendölése: „Ő elvette betegségeinket és bajainkat hordozta” (Mt 8,17).

Bef.: Nem érthető-e tehát, hogy diadalmasan ünnepel az Egyház, amikor örök Virágszálat fakasztó „Dávid ivadéka” megjelent a földtekén?... Mi ez? **Hajnalhasadása** az emberi életnek, amelyért évezredek epedve epedeztek.

*

1. (Offertorium) beszéd: „Genuisti qui te fecit” (Dogmatikus beszéd: Az örök Egyszülött – Édesanyja)

Bev.: Az Úr Egyszülöttjének **földi** élete örök problémája a Mestert halló zsidó népnek: „A zsidók erre főlháborodtak: „Még ötven esztendő sem vagy, és láttad Ábrahámot?” (Jn 8,57). – Kit szült tehát nekünk a ma ünneplő „Anna leánya”, Mária?

1. Szülted – az Úr Egyszülöttjét.

Nem emberi elme hivatott ennek a hittitoknak megoldására. Az isteni kinyilatkoztatás a döntő, és az emberi magyarázat a segítő.

a) Isten szava diktálja a tartalmat. Előrevetítetten így: „Ellenségeskedést vetek közéd és az asszony közé, ivadékok és ivadéka közé: Az széttiporja fejedet, te pedig sarka után leselkedel” (1Móz. 3,15). Megvalósulva így: „Így beteljesedett Izaiás próféta jövendölése: „Ő elvette betegségeinket és bajainkat hordozta” (Mt 8,17).

b) Emberi értelem – a Szeretet túlaradásának értelmezésével **közelíti és hálával fogadja** az isteni igazságot. Személy az Isten és személyes Szeretete túlcserélve fordulhat a „személyes istenkép”, az ember felé!

2. Bár tőle vetted – életed minden kincsét.

Itt is azt kel mondanunk: idők előtti és végtelen az Isten. De időben születik – **ember képében – az Istenember.** – A Szent Szűzről tehát a következőket kell mondanunk.

a) Mindened – az ég Urától. Életed (teremtés!). Hivatásod (előrerendelés). Isteni Fiad (megármányozásod).

b) „Mindenek Urát” szülted – az ég Szeretetéből. Szentlélek az Ihletőd: „A Szentlélek száll rád és a Magasságbeli ereje borít el” (Lk 1,35). Isten Egyszülöttje a Gyermeked: „Megszülte elsőszülött fiát, pólyába takarta és jászolba fektette, mert nem kaptak helyet a szálláson” (Lk 2,7). Istenanyai a hivatá-

sod. Ezt jelzi Simeon: „Bocsásd el most szolgálodat, Uram, szavad szerint békességben, hiszen már látták szemeim az üdvösséget, melyet minden nép számára rendeltél: világosságot a pogányok megvilágítására és dicsőségére népednek, Izraelnek” (Lk 2,29-32).

Bef.: „Istennél semmi sem lehetetlen” (Lk 1,37). Itt csak egy a magyarázat: „Úgy szerette Isten a világot, hogy egyszülött Fiát adta oda, hogy mindaz, aki hisz benne, el ne vesszen, hanem örökké éljen” (Jn 3,16).

2. (Offertorium) beszéd: „Virgo virginum...”

(Dogmatikus beszéd: Az örök tisztaság Anyja)

Bev.: Amikor Izaiás a legnagyobb jelet jelzi, akkor így ír: „Ezért az Úr maga ad majd nektek jelt: „Íme a szűz méhében fogan és fiút szül; neve Emmánuel lesz” (Iz. 7,14). – Mi ennek a fenségese, a zsidó nép által mindig „messiási hely”-nek tartott szövegnek értelme?

1. Szűz az elhivatott Édesanya előkészítő élete.

Az Isten terve szerint két vonalat követ az emberi élet. Az első az **előkészület**. A második a **szolgálat**. – Milyen volt a Szent Szűz előkészítő élete?

a) Isten rendelte élete Isten terve szerint induló. „Ellenségeskedést vetek közéd és az asszony közé, ivadékod és ivadéka közé: Az széttiporja fejedet, te pedig sarka után leselkedel” (1Móz. 3,15).

b) Tiszta élete Isten kegyelmével gazdagodó. „...Isten elküldte Gábor angyalt Galilea Názáret nevű városába egy szűzhöz. A szűz egy Dávid családjából való férfinak, Józsefnek volt a jegyese és Máriának hívták” (Lk 1,26-27).

c) Szűzien érintetlen élet, angyal hirdetése alapján érintetlenül tündöklő: „A Szentlélek száll rád és a Magasságbeli ereje borít el” (Lk 1,35).

2. Szűz marad az Isten tervében kivirágzott Jessze Lilioma.

Az isteni üdvtörténetben – az isteni, megváltói **Ige** a döntő. Édesanyja ennek hordozó és szolgáló Isten-választottja.

a) Isten Lelke lehet az isteni Személy fogantatója. Ezért olvassuk: A Szentlélek száll rád...” (Lk 1,35).

b) Az „**Isten áldotta Szűz**” léssen az Istenember szülője. „Meggzülte elsőszülött fiát...” (Lk 2,7).

c) A „názáreti Szűz” a kiválasztott élettörzs; belőle fakadt a kiválasztott – **Életliliom**. Ő a „Bárány” Édesanyja; az áldozatos Bárány áldozatának pedig szenvedő társa: „s a te lelkedet is tőr járja át – hogy így megnyilvánuljon sok szív érzése” (Lk 2,35).

Bef.: A szűzi élet – előkészület, a szűzi szülés – az Isten adta égi kegyelem. Ezt a Születet, az isteni kegyel áldott Édesanyját ünnepeljük a születése pillanatában.

*

1. (Secreta) beszéd: „Non minuit, sed sacravit...”

(Erkölcsei beszéd: A szűzi élet értéke)

Bev.: A szűzi élet problémája ugrik elének, ha a mai **Secreta** szövegét imádkozzuk. – Hogyan értéklendő a tiszta élet?

1. Nem kisebbít.

Mert ez félő gondolat. Mégpedig azért, mert kísért: hát így magtalan leszek? Nem.

a) Nem szülsz testben.

b) De szülsz lélekben.

2. Hanem megszentel. Aki életet szolgál, az szentet szolgál.

a) De még nagyobb szent, aki lelkiéletet szolgál.

b) A szűzi lélek pedig ezt végzi.

Bef.: A Szent Szűz szűzi élete – az egész emberiség égi életének szent szolgálata. „Méhednek gyümölcse: Jézus”, Aki az emberi élet örök vágya, reménye és boldogsága.

*

1. (Communio) beszéd: Az Isten Fiát hordozó

(Erkölcsei beszéd: A megtestesülés értéke)

Bev.: Mit ad nekünk ünnepi hódolatunk fejében a „Kisasszony”?

1. Életre hozta az Isten Fiát. Ez az ég ajándéka, de ennek ő a közvetítője.

a) Isten akaratát hallja: „Üdvözlégy, kegyelemmel teljes! Az Úr veled van. (Áldottabb vagy te minden asszonynál)” (Lk 1,28).

b) Isten „áldását” veszi: „Ne félj, Mária! Kegyelmet találtál Istennél” (Lk 1,31).

c) És Isten Fiát szüli: „... Ezért a születendő szent is Isten Fia lesz” (Lk 1,35).

2. Hogy életünkben mi is hordozzuk az Isten Fiát.

De miért ez a szent történet?

a) Hogy az Isten Fia a földre szálljon. „Isten szeretete abban nyilvánult meg, hogy egyszülött Fiát küldte a világra, hogy általa éljünk” (1Jn.4,9).

b) Hogy az emberfia megváltassék. „Új éneket énekeltek: „Méltó vagy (Uram), hogy átvedd a könyvet és feltörd pecsétjeit. Hiszen megöltek, de véreddel megváltottál minket Istennek minden törzséből, nyelvéből és nemzetéből” (Jel.6,9).

c) Hogy az Isten Fia emberlélekben lakozzék, és így az ember istenivé nemesedjék. „A remény pedig nem csal meg, mert Isten szeretete kiáradt szívünkbe a ránk árasztott Szentlélek által” (Róm. 5,5). „Amikor Krisztus, a mi életünk, megjelenik, vele együtt ti is megjelentek a dicsőségben” (Kol. 3,4).

Bef.: Ezért imádkozzuk örömmel az „Úr Angyalát”, mert ezzel előkészítjük lelkünkben – az Úr Fiának beszállását.

2. (Communio) beszéd: A Szűz Anya égi Gyümölcse

(Dogmatikus beszéd: Kinek Anyja Szűz Mária?)

Bev.: Kicsoda az a „Kisasszony”, akinek Gyermeke – a Betlehem szülöttje?

1. A Szentlélek mátkája.

A születés pillanatában csak természetes vonalait látjuk. Később többet tudunk róla.

a) Józsefnek jegyese. Ezt az Írás írja: „A szűz egy Dávid családjából való férfinak, Józsefnek volt a jegyese és Máriának hívták” (Lk 1,27).

b) A Szentlélek mátkája. Ezt a kinyilatkoztatás diktálja: „A Szentlélek száll rád és a Magasságbeli ereje borít el. Ezért a születendő szent is Isten Fia lesz” (Lk 1,35).

2. Az örök Atya Fiának Anyja.

Az Úr választotta a földre szállt Ige Édesanyja.

a) Akit szült – az ember is. Természetben! Két természet: tökéletes ember és tökéletes Isten.

b) De Akit szült – az Isten is. Személyében! Csak **egy** Személy és ez: Isten. Ő az, aki „elvette betegségeinket és bajainkat hordozta” (Mt 8,17).

Bef.: A földön járó, megváltó munkát végző és egekben uralkodó Mester – az Isten Fia, Szűz Anyának édes Gyermeke.

*

1. (Postcommunio) beszéd: Erőink forrása?

(Erkölcsei beszéd: Hitből élünk?)

Bev.: Minden fohászkunk így száll az égbe, hogy Istentől kérünk égi segítséget. – Kicsoda tehát az élet forrása?

1. Jézusból fakad minden éltető erőnk.

2. Földön és égben Ő legyen vezetőnk.

Bef.: De így sem marad ki életünkben a Szűz Anya áldó és szerető keze... Ő az Úr Jézus Édesanyja, és így őrajta keresztül, általa csordul lelkünkbe az égiek minden áldása.

* * *

B/ rész – b/ csoportja: a napi Evangélium szövegére épített beszédek

Az Evangélium szövege így szól: „Jézus Krisztus nemzetségtáblája, aki Ábrahám fiának, Dávidnak volt a fia. Ábrahám fia Izsák volt, Izsák fia Jákob, Jákob fiai pedig Juda és ennek testvérei, Júda fiai Támártól Fáesz és Zára, Fáesz fia Ezron, Ezron fia Áram, Áram fia Aminádáb, Aminádáb fia Náásszon, Náásszon fia Szálmon, Szálmon fia Rábábtól Booz, Booz fia Rúttól Obed, Obed fia Jessze, Jessze fia pedig Dávid király. Dávid király fia, Uriás feleségétől, Salamon volt. Salamon fia Roboám, Roboám fia Ábia, Ábia fia Áza, Áza fia Jozafát, Jozafát fia Ezekiás, Ezekiás fia Manasszes, Manasszes fia Ámon, Ámon fia Joziás, Joziás fia pedig Jekoniás és ennek testvérei a babiloni fogság idején. A babiloni fogság után Jekoniás fia Szalátiel volt, Szalátiel fia Zorobábel, Zorobábel fia Ábiud, Ábiud fia Eliákim, Eliákim fia Ázor, Ázor fia Szádok, Szádok fia Ákim, Ákim fia Eliud, Eliud fia Eleázár, Eleázár fia Nátán, Nátán fia Jákob, Jákob fia pedig József, Mária férje. Mária a Krisztusnak nevezett Jézus szülőanyja” (Mt 1,1-16).

Bevezetésben fel kell hívnunk a figyelmet arra, hogy ez a szöveg egyezik a „a Szeplőtelen fogantatás” ünnepének evangéliumi szövegével és ezt azon a napon (dec.8.) is fejtegeti sok beszédvázlat. – Mindezek ellenére itt is közlünk több beszédet – az **emberi törzs** gondolatköréből. Amíg dec. 8-án inkább az **előrendelő Isten** végtelen Szeretete lehet a beszédek alaptétele, addig itt inkább – a **törzs** nemessége legyen a vezető gondolatunk. Elgondolásunkat olyan módon lehet azután szélesíteni, hogy az Istenanya élettörzsének, visszagöngyöltett múltjának fejtegetése nyomán reá térhetünk a **mi törzsünk** és életkeretünk (család!) fejtegetésére. – Ezek a gondolatok is beleillenek a „Szűz Mária születése” ünnepkörébe. – Természetesen világosan ki kell fejteni, hogy az Istenanya megszületése és neveltetése – a mi családi életünk eleven és iránytszabó útmutatása. Legyen tehát olyan az ünneplés, hogy abból fakadjon a készséges és odaadó családi nevelő kötelességvállalás. – Módszerünk itt is a megszokott. Először különálló beszédek jönnek, majd azután beszédláncok következnek. – Lássuk ezeket egyenként.

Különálló beszédek

1. beszéd: A törzs ereje

(A leszármazás értéke)

Bev.: Ősi tanítása az Egyháznak, hogy minden ember „isteni követ” és minden ember „Isten képmása”. Tehát az emberi élet „ősi Törzse” – Maga az Isten. De az is igaz, hogy ez az „ősi végtelen Isten” **külön hivatással** és **külön kegyelmekkel** indítja az élet új és új hajtásait. Ezért igaz az a megállapítás is, hogy – még testi és lelki tulajdonságokat is figyelembevéve – minden ember „gyökérzetet alkotó fizikai törzsnek” **új kifakadása**. – A gyökér, a tőke nemessége rendszerint ugyanis a gyümölcs zamatosságát és pompázását rejt magában. – Mindez olyan általánosan ismert igazság, hogy ennek erejét áttolhatjuk az **emberi életre** is. Ebben a minket nagyon érdeklő világban is érvényes az eugenetika törvénye... Ma, mikor a Szent Szűz „nemzetségtábláját” olvassuk, emelkedett lélekkel döbbenünk arra, hogy az utolsó sarjadék a mi Urunk Jézus Krisztus. – Kérdezzük csak: milyen kiválóságot mutat ez a nemzetségtábla a születésnapot ünneplő názareti Szüzet illetően?

1. Az első megállapítás lehet: Dávidtól eredően királyi a Szent Szűz vére.

A felolvasott szöveg az emberiség történetének azt a **törzsfáját** állítja elénk, amely a „választott nép” királyi nemzedékét nemzette. Ebben a sorban utolsó előtti **Jézus családja**, amelynek élő **törzs Mária**. Ne felejtse az ígét: „Mária a Krisztusnak nevezett Jézus szülőanyja” (Mt 1,16).

a) Mária tehát a zsidó **királyok virága**. – Ezért írja az apostol Gábiel szavait: „Méhedben fogansz és fiat szülsz. Jézusnak fogod hívni. Nagy lesz ő: a Magasságbelinek Fia. Az Úristen neki adja atyjának, Dávidnak trónját. Uralkodni fog Jákob házában mindörökké és királyságának nem lesz vége” (Lk 1,31-34). – A törzsről, a törzsön át túlhúrozott lanton pengetett dal ellenére is igaz, hogy a kinemesedett életnek lehetőségét tovaszármaztatja a vér. Nem úgy, hogy az eredet teljes biztosan magasabb rendű életet termel, hanem olyan értelemben, hogy az örök erényeink **kifakasztásához** hozzásegít a vér ereje.

b) De ha kétséges is az első, akkor teljesen biztos a második! Biztos ez a tétel: **tiszta véráramlás tiszta és életerős nemzedék indítóereje**. És ez fontosabb, mint az első. Lehet ugyanis törzsünk egyszerű és teljesen a testi munkához kötött, azért az utód életét a **tiszta vér** határozza meg, illetve irá-

nyítja. Azért a „származási táblák” arra figyelmeztessenek, hogy a tiszta élet gondozása legyen az utód nemzedék életének áldásos életfolyama! – Bár a Szent Szűz élete „időelőtti élet-előrerendelésből” malasztal teljes, mégis a földi életének értékelésében az is döntő jellegű, hogy az „Isten hívta” választottak későbbi **unokája** a Boldogságos Szűz Mária.

2. De a királyi vér csörgedezése csak az Istennek nemes eredetet jelző állása. Mindennél több az „előrerendelés kegye” és a Szent Szűznek istenivé alakuló élete.

Itt igen sok az égi **kivételes kegy** tehát, de igen nagy az **egyéni élet áldozatossága**. Mindennek lényege: az ég Ura legnagyobb kegyét, az **Istenanya** hivatását kapta a „názáreti Szűz”; és a „szeplőtelen fogantatással” indulva örökké szeplőtelen lett az élete.

a) Kérdezzük csak: mi lehet az „isteni kiválasztás” **alapja**? A kielégítő felelet ez: az **Isten szabad akarata**. Jól mondja az Írás: „Hiszen az ember vége olyan, mint az állatoké, és mindegyikükre egy sors várakozik: amint az ember meghal, úgy hálnak meg azok is; mindegyikben egyforma az éltető lehellet, és az embernek nincs többje, mint az állatnak, hiszen minden csak hiúság!” (Préd. 3,19). Tehát csak egyet választott és egyet gazdagított. De a „kiválasztott egyen” **keresztül** mindenkit **égivé** nemesített.

b) Majd azt is kérdezhetjük továbbá: mi az isteni kiválasztottság **életjegye**? – Az egyiket, a szeplőtelen fogantatást, csak az angyal szavára építkező **élő tanítás** tanítja. Olvasd csak: „Az (angyal) bement hozzá és így köszöntötte: „Üdvözlégy, kegyelemmel teljes! Az Úr veled van. (Áldottabb vagy te minden asszonynál.)” (Lk 1,28). – A másikat szintén angyal hirdetésén át hallgassuk: „... elküldte Isten Gábor angyalt Galilea Názáret nevű városába egy szűzhöz. A szűz egy Dávid családjából való férfinak, Józsefnek volt a jegyese és Máriának hívták” (Lk 1,26-27).

c) Végül ezt is kérdezhethetők: és mi a kiválasztottság **tárgyi értelme**? – Talán így felelhet erre az ember: Isten Fia emberré lesz, és ebben édesanyjai szerep jut a Boldogságos Szűznek. Erről a hivatásról és anyai szeretet következményről olvassuk: „... s a te lelkedet is tör járja át – hogy megnyilvánuljon sok szív érzése” (Lk 2,35). – Mit mutat mindez? Azt, hogy a „származási tábla” **királyi sarja** – az Isten üdvösséget adni akaró tervében – **Isten kivételesen áldottja**. De ez a származás azután még messzebbre utal. A „föld királya” – az ember, Isten szeretetének bőségéből az „ég Királyának”, az Istennek gyermeke léssen. És ebben a megváltásnak égi kegyelmében tevékeny tényező a Boldogságos Szent Szűz Anya.

Bef.: A közölt **„nemzetségtábla”** megtanított arra, hogy a Szűz Anya a királyi, sőt isteni kiemelt-ség hordozója. Tiszteljük tehát benne Dávid király sarját, de hódolattal hajlunk meg az **Istenanya** előtt. – De ez a „tábla” legyen tanítónk olyan értelemben is, hogy **ne az ősi, a természetes vérből** való leszármazást értékeljük, hanem az – Isten adta kiválasztás alapján – **égi Atyánkhoz való tartozásunkat!** Ezt tartsuk a legnagyobbknak! Mert az igazi és boldogító „nemzetségtábla” szava ez: mi az égi Atya gyermekei vagyunk!

2. beszéd: Ki született a mai napon?

(Dogmatikus beszéd: A Szent Szűz életértéke)

Bev.: Az „újszülött” megérkezése – a család boldogságának teljessége. Az Írás szerint így gondolkodunk: „Az asszony is, amikor szül, szomorkodik, mert eljött az órája, de amikor megszülte gyermekét, már nem emlékszik gyötrelmeire, mert örül, hogy ember született a világra” (Jn 16,21). – A Szent Szűz születésének napján mi történt? Beköszöntött a földi életbe Anna leánya, aki a jövő kódében – a Megváltó Édesanyja. – Kérdés lehet talán: kicsoda ő – az Isten lelkében és kinek látszik – emberek tekintetében?

1. Isten lelkében – a Teremtő igazi képmása.

Az Isten tervei örök valók, és megvalósulásuk időben jelentkező.

a) Ha Isten tervét nézzük, akkor így áll elénk a Szent Szűz alakja: „... kegyelemmel teljes! Az Úr veled van. (Áldottabb vagy te minden asszonynál.)” (Lk 1,28). – Lényeges jegye a **kegyelem teljessége**. Ebben azután két gondolat lappang. Ő az összes emberek elseje – a dicsőséges kiemeltségben és ő az emberek elseje – a célbajutásban. Mert lehet-e nagyobb dicsőség, mint az istenanyai méltóság és lehet-e nagyobb kiemeltség, mint a megdicsőült feltámadás? E kettő pedig a Szent Szűz ajándéka.

b) És ha az Isten tervének megvalósulását tekintjük? Akkor... Akkor az újszülött életbelépésével a megváltás áldozatos időszakának **beköszöntését** ünnepeljük. – Ne mondjunk mást, mint az istenanyai elhivatottságát közlő angyali üdvözlést és ebből meglátjuk: az idők teljessége beköszöntött.

Ezért mondja az Írás: „Miután többféleképpen és különböző módon szólt hajdan Isten a próféták útján az atyákhoz, e végső korszakban Fia által szólt hozzánk” (Zsid. 1,1-2). – Így azután méltán ünnepelhet az ember, mert **élő életté** vált az örök isteni tervnek, az Isten emberré levésének mindent meghaladó szeretetáramlása.

2. A teremtmények szeme szerint: Éva leánya.

Az emberi szem a felületet látja és ez életének ítéletalapja is.

a) Anna asszony háza – a születésnap örömotthona. Minden család így ünnepel; de különösen az Ószövetség népe, mert így **esetleg** az ő családja lehet a jövőndő Messiás élettörzse.

b) Anna asszony lelke bizonyára – a sejtések nagy kincstára. A **sejtések** – igen sokszor Isten követeinek sugallatai nyomán ébrednek. – Az újszülött külsőleg a többi embertestvér egyike, de **belsőleg** – a világ Szeplőtelen... Ezt sejdíthette az isteni sugallat.

c) A mi **templomunk** népe pedig – a megemlékezés napján – a nagy isteni kincsek **tudásának** és **birtoklásának** otthona. Mi **tudjuk**, hogy ki született; mi tehát méltán ünnepeljük azt, aki üdvösségünk szolgálatára az élet porondjára lépett. Zenghet az énekünk: Üdvözlégy Szűz Mária, édes Jézus Édesanyja!

Bef.: Az „Újszülött” – a jövő reménye; de az „Újszülött” lepergett életére való visszaemlékezéssel ünnevelt „születésnapja” a **valóságos Istenszolgálat** szent ünneplése. Ilyen a mai nap is, mert mi látuk, kicsoda és mivé lett Anna leánya, az „Isten Kisasszonya”.

3. beszéd: Mária személyisége

(Dogmatikus beszéd: Kicsoda Szűz Mária?)

Bev.: Történelmi kérdésként lép elénk ez a probléma, és az **Egyház élő tanítása** adja meg a kielégítő felelete. – Kicsoda Mária? **1. Emberi szemmel nézve – az élet hajadona.**

Ahogy látták és ahogyan ismerték, úgy ítékeztek róla.

a) Názáret – Anna leányának tudta. Igaz és helyes megállapítás volt. Bizonyára emelte értékét, hogy Dávid törzsének gyermeke és így **törzsben** – Justinusz, Ireneus, Tertullian szerint – királyi vér. Így tehát a messiási várakozásnak **reményese** lehetett.

b) Názáret népe – viselkedéséből ismerte. Milyen lehetett? Angyali üzenet mondja: „...elküldte Isten Gábor angyalt Galilea Názáret nevű városába egy szűzhöz. A szűz egy Dávid családjából való férfinak, Józsefnek volt a jegyese és Máriának hívták” (Lk 1,26-27). Ennek pedig – **sugárzó** ereje és vonzó hatása volt.

c) József jegyese. Ez is közismert volt róla. Ezt is az Írás jelzi (Lásd: Lk 1,27). József a zsidó törvény szerint jegyezte el Máriát, mert testvérének volt ura, aki elhalálozván Máriát vette jegyesül. Tehát mondható: végül is olyan valaki Mária, akinek királyi törzs az őse, szűzi élet a díszje és József, az ács mester a jegyese.

2. Isteni kinyilatkoztatásból ítélve – az Úr Jézus Édesanyja.

Amit Isten tervezett és tett, azt emberi értelem sohasem közelítette volna meg.

a) Őt választotta – öröktől – a kígyót taposó Asszonynak: „Ellenségeskedést vetek közéd és az asszony közé, ivadékod és ivadéka közé: Az széttiporja fejedet, te pedig sarka után leselkedel” (1Móz. 3,15).

b) Őt emelte ki a „status lapsae naturae”-ból – a szeplőtelen fogantatás útján: „Üdvözlégy, kegyelemmel teljes!” (Lk 1,28). Ez tehát a „gratia plena”!

c) Őt nevelte – a szűzi lélekké, hogy méltó legyen a kiválasztás hivatására: „Méhedben fogansz és fiat szülsz. Jézusnak fogod hívni...” (Lk 1,31).

d) Őt választotta és tette Istenanyává és így a megváltás művének részes tevékenyév: „A Szentlélek száll rád és a Magasságbeli ereje borít el. Ezért a születendő szent is Isten Fia lesz” (Lk 1,35).

Ilyen ismeret mellett ködbe vész – az emberi szem látta „názáreti Mária” arca és kibontakozik a „Boldogságos Szűz Mária” – édesanyai, de Istenanyai kontúrja.

Bef.: Kicsoda tehát a ma született Kisded? – **Emberi** szemmel nézve: egy a názáreti gyermekek közül, és isteni kinyilatkoztatást véve: egyetlen, mert a Messiásnak, az Úr Egyszülöttjének jövő Édesanyja. Mi **ezt** tiszteljük benne!

4. beszéd: A Szentháromság leánya

(Dogmatikus beszéd: A Szent Szűz méltósága)

Bev.: Minden ember az Istenhez tartozik, mert Tőle indult és Hozzá siet. Azt is mondhatnók: fogadott gyermekei vagyunk a Szentháromságnak. Hogyan áll ebben a Szent Szűz?

1. Minden ember az Isten fia.

Az Istentől küldött ember Isten képmása, de az isteni Messiás küldetését elfogadó Isten fia. Ezért mondja Szt. János: „Mindannak azonban, aki befogadta, hatalmat adott, hogy Isten fiává legyen” (Jn 1,12).

a) Ennek útja? Az apostol így jelzi: „De amikor elérkezett az idők teljessége, Isten elküldte Fiát, aki asszonytól született, s a törvény alattvalója lett. Ki kellett ugyanis váltania a törvény alá rendelkezést, hogy a fogadott fiúságot elnyerjük” (Gal. 4,4-5).

b) Ennek hasonlata? Az apostol így színezi: „Ti vagytok ajánló levelünk, szívünkbe írva. Ismeri és olvassa azt minden ember, mert meglátszik rajtatok, hogy Krisztus levele vagytok, amelyet mi írtunk, nem tintával, hanem az élő Isten Lelkével, nem is kőtáblákra, hanem az élő szív lapjaira” (2Kor. 3,2-3).

2. Kiemelten Isten leánya – Szűz Mária.

„Isten családját” a kegyelem bőséges vételében élők alkotják. – És a „kegyelemmel teljes” helye? **Első** – az emberek közül. Miért?

a) Ő mutatja legszebb tükörképben az Isten képét. Róla így ír az Írás: „Az égen nagy jel tűnt föl: egy asszony, kinek öltözete a nap volt, lába alatt a hold, fején tizenkét csillagból korona” (Jel. 12,1/)

b) Ő hordozza a kegyelmek teljességét: „...kegyelemmel teljes! Az Úr veled van” (Lk 1,28).

c) Belőle vesz emberi testet a megtestesült Ige: „A Szentlélek száll rád és a Magasságbeli ereje borít el. Ezért a születendő szent is Isten Fia lesz” (Lk 1,35). – Ő tartozik legszorosabban a Szentháromsághoz. Tőle jött a földre, de a Szentlélek erejével emberformát vett Igének Édesanyja.

Bef.: Mindnyájan a Szentháromsághoz tartozunk, de Szűz Anyánk kivételesen kapcsolódik Hozzá.

5. beszéd: Szűz Anya, Mária

(Dogmatikus beszéd: A szüzek Szüze)

Bev.: A születésnapot ünneplő názáreti gyermekről későbbi élete után így fohászkodik az Egyház: **Szűz Anya, Mária.** Ezzel a megtisztelő fogalmazással három égi kiválóságot hirdet az Istenanyaságról. Olyat, amelyek egyikét könnyen érti az ember, de erősíti az Isten, a másik kettőt nem érti fel az ember, de döntő szóval közli az Isten. – Mik ezek az Isten előtt feltáruuló szent életjegyek?

1. Szűz – a fogantatás előtt.

Az érintetlen tisztaság értéke nem „negatívum”, nem terméketlen életsivárság, hanem erkölcsi életvirágzás. Ez pedig alapjában kettőt mond:

a) Legyen érintetlen a készüllet. Ezt jelzi előre Izaiás: „Ezért az Úr maga ad majd nektek jelt: Íme a szűz méhében fogan és fiút szül; neve Emmanuel lesz” (Iz. 7,14).

b) Legyen Istené a tisztán őrzött élet. Ezt jelzi az evangélista: „Üdvözlégy, kegyelemmel teljes! Az Úr veled van. (Áldottabb vagy te minden asszonynál.)” (Lk 1,28). – És így mit termeljen? **Lelki** kincseket magában és másokban.

2. Szűz – a foganás alatt.

Ezt már a kinyilatkoztatás mondja: „A Szentlélek száll rád és a Magasságbeli ereje borít el” (Lk 1,35). – De erre a felajánlást maga a Szűz is kínálja mondván: „Az Úr szolgáló leánya vagyok: történjék velem szavaid szerint” (Lk 1,38).

3. Szűz – a foganás után.

Ez is hittétele az élő Egyháznak (II. Konstantinápolyi Zsinat, 513). Emberi viták inkább később, a középkor után támadtak. – „Jézus testvérei” – minden rokon és minden ember. Ez volt mindig ennek a fogalomnak értelme.

Bef.: Szűz Anya, Mária az emberiség **egyetlene**. Érthető: ő az Isten Egyszülöttjének Édesanyja.

6. beszéd: A földi paradicsom

(Dogmatikus beszéd: Az ember helyzete és jövője)

Bev.: Az ember teremtésében kettős mozzanatra döbbenhetünk. Az első a kiemeltség a teremtmények közül: „Megalkotta tehát az Úr Isten az embert a föld agyagából, arcára lehelte az élet leheletét

és élőlényé lett az ember” (1Móz. 2,7). A másik pedig a boldogság helyének biztosítása: „Ültette pedig az Úr Isten kezdetől fogva a Gyönyörűség paradicsomát: ebbe helyezé az embert, akit alkotott” (1Móz. 2,8).

1. A földi paradicsom – az ember bűne folytán – elveszett. Értelmezd csak a fenti két értéket.

a) Az istenképeség volt és **alapjában** állandó maradt. De ez annál inkább érték maradt, minél inkább tört arra az ember, hogy **cselekvéseivel** közelítse, fejlessze és alakítsa. – Ne mondjad: elveszett minden! Gondolj arra: már a veszteségkor is **megváltást ígér** az Isten: „Ellenségeskedést vetek közéd és az asszony közé, ivadékod és ivadéka közé: Az széttiporja fejedet, te pedig sarka után leselkedel” (1Móz. 3,15).

b) A boldogság **vágya** is állandó maradt. A büntetés így szól: „kiküldé tehát őt az Úr Isten a Gyönyörűség paradicsomából, hogy művelje a földet, amelyből vétetett” (1Móz. 3,23). De a boldogság vágya így zeng: „Ne féljete, ne rettegjete; régóta tudtokra adtam és hirdettem; ti vagytok a tanúim. Vajon van-e rajtam kívül Isten, és alkotó? Én nem ismerem!” (Iz. 44,8). „Harmatozzatok, egek, onnan fölülről, és csepegjék a felhők az igazat; nyíljék meg a föld és teremje a szabadítót, és legyen egyszerűsmind igazságosság. Én, az Úr, teremtetem őt” (Iz. 45,8).

2. De az égi paradicsom – Mária életén át – megszületett.

Ami elveszett a földön, az megszereshető az égben. Örök igazságként valljad: „Úgy szerette Isten a világot, hogy egyszerűlt Fiát adta oda, hogy mindaz, aki hisz benne, el ne vesszen, hanem örökké éljen” (Jn 3,16).

a) A Messiásé az érdem. Róla tudjuk: „Nézzétek, ő az Isten Báránya! Ő veszi el a világ bűnét!” (Jn 1,29).

b) Az Édesanyjáé a közvetítés kegye. Ő így „mediatrix” – az élő tanítás szerint, mert Anyja az embereknek – az Írás szavai szerint. Mindnyájunknak szól: „Nézd, ő a te anyád!” (Jn 19,27).

c) Mindnyájunké – az égbeszállás lehetőségének, paradicsom birtoklásának kegyelme. „Az én testem valóban étel és az én vérem valóban ital. Aki eszi az én testemet és issza az én véretem, bennem marad és én őbenne” (Jn 6,55-56).

Bef.: Az „Ósevangélium” – **ígéret**, az Isten Fiának születését hirdető ige – a **megvalósítás**. – És a Szent Szűz **születése?** A megvalósulás első **földi** mozzanata.

7. beszéd: Imago Salvatoris

(Dogmatikus beszéd: Krisztus képmása)

Bev.: Isten örök tervében él az ember képe. – De örök terve az Ige megtestesülése, amely tervben helyet talál az Istenanya lélekképe. – De milyen ez az életkép?

1. Imago – in aeternitate. Valóságos és belső lélekalkat. Olyan **ember**, aki **teljes ember** fogalmát zárja magában. „Világosak azok az okosoknak, és egyenesek azoknak, kik meglették a tudományt” (Péld. 8,9)...

a) Mit jelent ez – a végtelenség és végeesség szemszögéből? Ez annyit jelent: az **öröktől fogva** élő isteni világterv egyik mozgatója az, aki az isteni gondolat valóráváltója – az **idők teljességében**.

b) De tartalmilag van-e jelentősége? Tartalmilag azt jelenti: a lélek legteljesebb uralmát bírja az anyag felett, és az isteni kegyelem teljessége lelki életének televénye. – Mi más ez, mint ez a valóság: az **ember-Krisztus teljes életképe** az Istenanya, Mária.

2. Socia – in vita dolorosa.

De még a Megtestesülttel való egybecsengésben is – életkép. Majdnem azt mondom: együtt járnak az élet áldozatos útján.

a) Egész életében Vele... Születésből... menekülésben... názareti otthonban... a tanító úton... a keresztúton...

b) Halálában is mellette... Sőt – a Kereszt tövében: „Jézus keresztje mellett ott állt anyja...” (Jn 19,25). – A halálig... A temetésen át („Pieta”)... Majd a megdicsőülésen keresztül is (az Úr dicsőséges megjelenése... Tradíció szerint: utána a Szűz Anyáé az első!).

Bef.: Isten tervezte „**isteni ember**” vonásainak hordozója állandóan a Boldogságos Szűz Mária.

8. beszéd: A mi nemzetségtáblánk

(Dogmatikus beszéd: A mi eredetünk, törzsünk)

Bev.: Milyen a **mienk**, ha ilyen az Úr földi **Követéé**? Erre a kérdésre felelendő: vizsgáljuk az **ész fényénél** és a **kinyilatkoztatásnál**.

1. Az ész fényénél...

Mit tár elénk az ész?

- a) Szülők – az apa és anya.
- b) Hazánk – az otthon és a nemzet. Ez tehát – a földi eredet **látszata**.

2. De a kinyilatkoztatás fényénél...

Itt többet tudunk és boldogan hallunk.

a) Eredetünk – az Isten. „Megalkotta tehát az Úr Isten az embert a föld agyagából, arcára lehelte az élet leheletét és élőlényé lett az ember” (1Móz. 2,7).

b) Hivatásunk – uralom. „Szaporodjatok, sokasodjatok, s töltsétek be a földet s hajtsátok uralmatok alá...” (1Móz. 1,28).

c) Célunk – az égi Atya. „Aki szeret engem, megtartja tanításomat. Atyám is szeretni fogja őt, hozzá megyünk és benne fogunk lakni” (Jn 14,23).

Bef.: Királyi a törzsünk? Isteni az eredetünk és isteni a célunk!

* *

Beszédláncok

Most azután láncokba fonjuk a Szent Szűz születésével ébredő gondolatokat. – Lesznek itt **bibli-****kus, dogmatikus, erkölcsi, pedagógiai** és **szimbolikus** beszédláncok is. – Lássuk ezek sorát egyenként.

I. beszédlánc címe: Az Ószövetség „előrenézései” (Bibliikus beszédek)

Ez a beszédlánc előre forgatja a Biblia lapjait és a múlt évezredekben keresi a „Kisboldogasszony” **képét** vagy **előképét**.

1. beszéd: „Az Asszony”

Bev.: A Szent Szűz is Asszony... Milyen egybevetés található az **első** asszony és az „első Asszony” között?

1. **Éva személyében – elestünk.**

2. **Mária Áldottjával – felemelkedtünk.**

Bef.: Ő tehát az „Asszony”. „Ellenségeskedést vetek közéd és az asszony közé, ivadékod és ivadéka közé: Az széttiporja fejedet, te pedig sarka után leselkedel” (1Móz. 3,15).

2. beszéd: Jessze kivirágzott vesszeje

Bev.: Milyen az ő eredete?

1. **Szent a törzs.** „Izaiás meg azt mondja: „Sarja támad Jesszének, ki a népek uralkodójává emelkedik, benne bíznak a pogány nemzetek” (Róm. 15,12).

2. **Szent a „Virág”.**

„De vessző kél majd Jessze törzsökéből, és virág nő ki gyökeréből” (Iz. 11,1).

Bef.: Ennek az „élőfának” kibontakozott alakja a Kisboldogasszony.

3. beszéd: „Ecce Virgo concipiet”...

Bev.: Olvasd e szent szöveget: „Ezért az Úr maga ad majd nektek jelt: Íme a szűz méhében fogan és fiút szül; neve Emmánuel lesz” (Iz. 7,14).

1. **Csodálatos a jövő „Asszonya”.**

2. **Megemelt az életszolgálata.**

Bef.: Ilyennek gondolta az ég Ura...

4. beszéd: A gyermeket váró ószövetségi asszony...

Bev.: A zsidók hite – a Messiást várta a gyermekben.

1. Azért ünnepelt – a fiúgyermek.

2. De azért reményt ébresztő – a leánygyermek.

Bef.: A „Kisasszony” is ilyen – az Ószövetségben.

*

II. beszédlánc címe: Az Újszövetség beteljesülése (Biblikus beszédek)

Ez a beszédlánc az Újszövetség kinyilatkoztató fényében mutassa be a „Kisasszony” alakját.

1. beszéd: Gábor üdvözlete

Bev.: Az „idők teljessége” küszöbén vagyunk. Gábrriel így szól Dávidhoz: „Amikor imádkozni kezdél, elhangzott egy szózat, és én eljöttem, hogy tudtadra adjam, mert te kedvelt férfiú vagy: figyelj tehát a szózatra és értsd meg a látomást. Hetven hét van kiszabva népedre és szent városodra, míg megszűnik a törvényszegés és véget ér a bűn, eltöröltetik a gonoszság és örök igazság támad, beteljesedik a látomás és a jövendölés, és felkentetik a Szentek Szentje” (Dán. 9,23-24).

1. Malasztal teljes szüzi életed.

„Üdvözlégy, kegyelemmel teljes! (Áldottabb vagy te minden asszonynál.)” (Lk 1,28).

2. Isten Maga Életgyümölcsöd.

„... Ezért a születendő szent is Isten Fia lesz” (Lk 1,35).

Bef.: Ez a reményeink hajnalhasadása.

2. beszéd: Betlehem felmagasztosulása

Bev.: Kis falucska az efráti Betlehem... „De te, Efráta Betlehemje kicsiny vagy ugyan Júda ezrei között; mégis belőled származik majd nekem Izraelnek jövendő uralkodója, aki kezdettől fogva, az örökkévalóság napjaitól fogva származott” (Mik. 5,2).

1. Kicsi falu a szülő Anya „otthona”.

2. De Isten Egyszülöttjét hozza az Istenanya.

Bef.: A világ központja lett a hely, és a „világ Királynője” lett az Anya.

3. beszéd: A „Csillag fellobbanása”

Bev.: Az éjszakák csillagjai fénytvetők...

1. Betlehemből csillag lobban az égen.

2. Mert az „ég Csillaga” szállt le a földre.

Bef.: És ebben a csodában a „Kisasszony” a szülő Édesanyja.

4. beszéd: A „Csillag” örök útmutatása

Bev.: Az élet útját az ég Ura jelzi...

1. A „Kisasszony” az ég Ura fénye mellett halad.

2. Minket pedig Egyszülöttjének fénye vezet.

Bef.: Az emberi élet Fényvetőjének Édesanyja a „Kisasszony”.

*

III. beszédlánc címe: Az örök élet fénye (Dogmatikus beszédek)

Ez a beszédlánc arra akar hangolni, hogy a „Kisasszony” életfényét véve mi is **ebben** az isteni megvilágításban értékeljük az életet.

1. beszéd: „Noblesse oblige”

Bev.: Az eredet ereje kötő hatalom.

1. Isteni az eredetünk.

2. Isteni legyen az életünk.

Bef.: A „Kisasszony” eredete, hivatása – életet irányító erő.

2. beszéd: Csak „fénybenfürdés” ez a megvilágosodás?

Bev.: Az isteni fény láthatókká tesz...

1. A „látó ember” istenien éljen.

2. Az „isteni ember” hivatást teljesítsen.

Bef.: Ezt tárja elénk a „Kisasszony” élete.

3. beszéd: Az égi fény fokozása

Bev.: Nem eredetének értéke, hanem az életben világító szépsége fokozandó.

1. Amit Isten lélekben lobbantott...

2. Azt az ember izzóvá lobbantsa...

Bef.: Az isteni kegye legyen – isteni élet.

4. beszéd: Az emberek „egységfüzére”

Bev.: Az életet fénybevonó isteni kegyelem közösségi kapcsolatok felvételére utal.

1. A „Kisasszony” is – a közösség szolgája.

„Te pedig, gyermek, a Magasságbeli prófétája leszel: az Úr előtt haladsz, hogy előkészítsd útját, s az üdvösség ismeretére tanítsad népét... Hogy világítson a sötétségben és a halál árnyékában sínylődőknek” (Lk 1,76 és 79).

2. Az ember is legyen – az emberek szolgája.

Bef.: Emberhez és Istenhez fűzzünk mindenkit.

IV. beszédlánc címe: A hálás utódok (Erkölcsei beszédek)

Ez a beszédlánc **vonja le** a következtetéseket az előző dogmatikai tételsorból. Szinte imigyen: ha **ilyenné** teremtett minket az Isten, akkor **milyen életet** éljen az ember?

1. beszéd: Égi eredetünk ismeretében...

Bev.: Istentől jöttünk!

1. Érezzük életünk fenségét.

2. Keressük az égiek kötelékét.

Bef.: Legyünk – „homo divinans”.

2. beszéd: Földi hivatásunk tudatában...

Bev.: A „Kisasszony” küldetése – életprogram. – És a miénk?

1. Láthatjuk, hogy munkára küldtünk.

2. Teljesítsük Isten adta köteleességünket.

Bef.: De jól jegyezd meg: a lelki szolgálat az első. Uralom a földön és a lelkieken!

3. beszéd: A szolgálat módjának kidolgozásában...

Bev.: Hogyan szolgáljak? Megmondja ez a tétel: „...ha el akarsz jutni az életre, tartsd meg a parancsokat” (Mt 19,17).

1. Hallgass az isteni hivatású Egyházra.

2. Hallgass a lélekben csengő isteni intésre.

Bef.: Jelszavad legyen: „Az Úr szolgáló leánya vagyok: történjék velem szavaid szerint” (Lk 1,38).

4. beszéd: Az Úr diktálta valóság szolgálatában...

Bev.: Örök szolgálat az élet.

1. A földön – a kialakítás.

2. Az égben – boldog Isten szolgálás.

Bef.: Íme! Ez a tevékeny hála az Isten adta életkegyelmekért!

*

V. beszédlánc címe: A mi törzsünk (Pedagógiai beszédek)

Ez a beszédlánc **saját családunk** ősi kapcsolataival foglalkozzék, de azzal a szándékkal, hogy **mindenkivel szemben** való kiteljesítésre utaljon.

1. beszéd: Szüleink

Bev.: Sarjadás az élet...

1. Apánk...

2. Anyánk...

Bef.: Mi – életvirágok vagyunk.

2. beszéd: Óseink

Bev.: Törzs az élet kapcsolata.

1. Egyéni életünk törzse.

2. Népi életünk együttesének törzse.

Bef.: És a legősibb eredet?...

3. beszéd: Ádám és Éva

Bev.: Földi vonalunk ősei...

1. Őszüleinktől eredtünk...

2. Tőlük értékeink és terheink...

Bef.: Láncszerű a kapcsolatunk.

4. beszéd: Istenatyánk

Bev.: Minden kincsünk – adomány.

1. Érték – a földi származás.

2. De igazi kincs – az égi küldetés.

Bef.: A törzsünk végül is – az Isten.

*

VI. beszédlánc címe: A vér és a lélek (Pedagógiai beszédek)

Ez a beszédlánc – kissé eltérve – a „tiszta vér” és a „fertőzött múlt” nehéz kérdését akarná felvetni. Ehhez a tételhez **igen** ihletten nyúljon a szónok!

1. beszéd: A vér áldása és terhe

Bev.: Van – „öröklés”.

1. Életfolyam a vér.

2. Alakító erő a hordalék.

Bef.: Alakító ereje „döntő”?...

2. beszéd: A lélek égi kincs

Bev.: Nemcsak a vér „termékei” vagyunk...

1. Szellemi a lelkünk.

2. Isteni a rendeltetésünk.

Bef.: A lélek – „szuverén”!

3. beszéd: Ádám nemzedékének lélekterhe

Bev.: Ádám terhét viseljük...

1. Elbukott az első ember.

2. Terhével jár a többi ember.

Bef.: De **van** isteni megemelés!

4. beszéd: Szűz Anyánk égi kegyelme

Bev.: A kiemelt „Asszony”...

1. Egyetlen „Immaculata” – az embersorban.

2. Egyetlen az isteni „életadás” csodájában.

Bef.: Ő az élet „Kisasszonya” és „Nagyasszonya”.

*

VII. beszédlánc címe: A gyermek értéke (Pedagógiai beszédek)

Ez a beszédlánc **szélesítse ki** a születés gondolatát.

1. beszéd: „Aki befogad egyet...” (Mk 9,36)

Bev.: Kicsoda a gyermek?

1. Isteni követ a földön.

2. Mennyország népe az égben.

Bef.: **Ilyen** az értéke.

2. beszéd: „Engedjétek hozzám a kisdedeket...” (Mt 19,14)

Bev.: Kicsoda a kisded?

1. Földön – a tökéletesség képe.

2. Égben – az Isten házanépe.

Bef.: Egek az öröme.

3. beszéd: Aki megbotránkoztat egyet...

(Mt 18,8)

Bev.: Mi a gyermek botránkoztatása?

1. Virágtépés.**2. Életölés.**

Bef.: Érthető az Úr büntetése!

4. beszéd: „Ilyeneké az Isten országa”

(Lk 18,16)

Bev.: Miért?...

1. Tiszta a lelkük.**2. Istenhez vágyódik életük.**

Bef.: Ezek – az Isten népe.

*

VIII. beszédlánc címe: A mennyek országának gyarapodása

(Dogmatikus beszédek)

Ennek a beszédláncnak hivatása, hogy az örök élet népének életét értékelje.

1. beszéd: Az értékek értéke: az öntudatos élet**1. „Élet” – a fény.****2. „Élet” – a vágy.****2. beszéd: Az élet átfutó területe: a föld****1. Földre küldettünk.****2. Hogy ott fényeskedjünk.****3. beszéd: Az élet emelkedett tartalma: a kegyelem****1. Földi ember a természetes úton jár...****2. Égi ember a kegyelemből merít.****4. beszéd: Az élet kivirágzása: a végnélküli élet****1. Véges élet – kicsiség.****2. Végnélküli élet – szent érték.**

*

IX. beszédlánc címe: Szűz Anyánk élete

(Dogmatikus beszédek)

Ez a beszédlánc a születésnapot ünneplő Szent Szűz **életével** foglalkozik.**1. beszéd: Születése – Isten különös kegye.****1. „Áldott” az asszonyok között.****2. Hogy áldott legyen az ember a teremtett lények között.****2. beszéd: Szűzi élete – Isten különös ajándékával áldott kegye**

Bev.: Gábor arkangyal megjelenése...

1. Isten virága.

„De vessző kél majd Jessze törzsökéből, és virág nő ki gyökeréből” (Iz. 11,1).

2. Jessze vesszeje.

„Izaiás meg azt mondja: „Sarja támad Jesszének, ki a népek uralkodójává emelkedik, benne bíznak a pogány nemzetek” (Róm. 15,12).

Bef.: Szűz és Anya.

3. beszéd: Anyai élete – áldozatok sorozata

1. Betlehemről – Kaifás házáig.

2. A szanhedrintől – Arimateai J. sírboltjáig.

4. beszéd: Halála – a feltámadás győzelme

1. Ember lévén – halált halt.

2. Isten Anyja lévén – égbevitetett.

*

X. beszédlánc címe: Az Egyetemi templom Patrónája
(Erkölcsei beszédek)

Ez a beszédlánc – helyi kapcsolatot ad.

1. beszéd: A templom búcsújának titulusa

1. Fekete Szűz Anya képe az oltárkép.

2. A „fehér Kisasszony” az életkép.

2. beszéd: A templom vonzó ereje

1. Gyermekként sietünk...

2. Mert Anyát találunk.

3. beszéd: A templomból távozó lelkiisége

1. A „fehérség” vágyát visszük.

2. A kegyelem erejét hordozzuk.

4. beszéd: A „hazavágyók” és a „hazatérők” égi Anyja

1. Anyánkhoz vágyódunk.

2. Anyánkhoz térünk.

*

XI. beszédlánc címe: Születésnapok és ünneplések
(Szimbolikus sorozat)

Ennek tárgya lenne: mik az igazi értékes napjaink?

1. beszéd: Évszámunk elseje

Bev.: Mindenki életében domináns az első.

1. Kalendárium jelzi.

2. Életünk mikéntje minősíti.

Bef.: Nem mindenki **ünnepli** ezt az élet végén...

2. beszéd: Keresztelésünk napja

Bev.: Ádám terhe...

1. Bűnös állapot gyermekei vagyunk.

2. Kegyelmi újjászületést veszünk.

Bef.: Krisztus érdeme...

3. beszéd: Krisztus születésének napja

Bev.: Ez az élet hajnala.

1. Isten küldöttje.

2. Emberek Megváltója.

Bef.: A megjelenése – életünk reményeinek teljesülése.

4. beszéd: A Szent Szűz születése?

Bev.: A hajnalpír jelentkezése.

1. megszületett az Anya.

2. Hogy „termése” legyen a Fiú.

Bef.: Így ez a legnagyobb ünnepek elseje.

*

XII. beszédlánc címe: Az emberi élet nagy szimfóniája

(Szimbolikus sorozat)

Ez a beszédlánc tegye jelképpé az életet és magyarázza részeit a szimfónia képével...

1. beszéd: Alapmotívumunk – az isteni elgondolás

Bev.: Mit akar az emberrel az Isten?

1. Isten lehelete az ember.

2. De tevékeny alakító az ember.

Bef.: Mit tegyen magával az ember?...

2. beszéd: A „violinkulcs” – a születés

Bev.: A kezdet – irányt adó...

1. Sok jót és rossz készséget hozhatunk.

2. Ezek arányában dolgozzunk.

Bef.: A „violinkulcs” állandóan befolyásol... De transzponálhatunk!

3. beszéd: A kottára tétel – az életszolgálat

Bev.: Mit tervez az Isten, és mit teremt az ember?

1. Egyéni életünk is „életszimfónia”.

2. Szolgálatunk mások életében szintén „szimfónia”.

Bef.: Alaphangunk: szolgálat. Magunk vagy mások szolgálata.

4. beszéd: Himnuszunk – az örök élet

Bev.: Mi az emberi élet diadaléneke?

1. Maga az istenivé alakult földi élet.

2. És Istent égben dicsőítő diadalmaskodó élet.

Bef.: Ez azután az igazi élethimnusz!

* * *

B/ rész – c/ csoportja: a Szentlecke szövegéhez alkalmazott beszédek

A Szentlecke szövege így szól: „Az Úr szerzett engem útjai elején, kezdetben, mielőtt bármit is alkotott; öröktől fogva rendelt engem, és idők óta, még a föld előtt; nem voltak még tengerek, én már fogantattam, még nem törtek elő a vízben dús források, még nem állottak a hegyek súlyos tömegükben, a halmok előtt születtem; még nem teremtette meg a földet és a folyókat és a földkerekség sarkait; amikor az eget felállította, már ott voltam, amikor biztos törvénnyel kört vont a mélység színe fölé; amikor a fellegeket odafenn megerősítette, és kimérte a vízforrásokat, amikor a tengert körülvette határával, és törvényt szabott a vizeknek, hogy át ne hágják határaikat, amikor a föld alapjait megvetette; ott voltam mellette, mindent elrendeztem, és gyönyörködtem nap-nap után; színe előtt játszadoztam mindenkor, játszadoztam a földje kerekességén, és gyönyörűséggel voltam az emberek fiai között. Most pedig, gyermekeim, hallgassatok reám! Boldogok, kik megtartják utaimat! Hallgassatok az intést, legyenek bölcses és el ne vessétek azt magatoktól! Boldog az az ember, ki hallgat reám, és ajtómnál virraszt naponta, és örzi ajtóm félfáját; mert aki engem megtalál, életet talál, és üdvöt merít az Úrtól” (Péld. 8,22-35).

Figyelem! A szöveg azonos a „Szeplőtelen Fogantatás” ünnepének és a „Rózsafüzér Királynéja” ünnepének lekióios szövegével (ez utóbbi némi kihagyással közli ugyanezt a szöveget!). – Értethó, hogy **ott is**, azoknál az ünnepeknél is találhatóunk hasonló gondolatokat feldolgozó beszédvázlatokat. – Amint elemi egyszerűséggel látható, a Szentlecke alaphangja: az **örök Bölcsesség** értelmezése. – A mai ünneppel kapcsolatban először az isteni szöveg **utolsó gondolatát** tesszük beszédek tárgyává az „idők előtt” téma keretein belül is. Majd – beszédláncainkban – a **teremtő Isten** gondolatait értelmezzük és végül a **Szent Szüzet érintő** Isten tervét és tettét, továbbá a **kegyelem kiáradását** magyarázzuk. – Lássuk ezeket egyenként.

Különálló beszédek

1. beszéd: Az idők előtti időkben...

(A végtelen Atya intézkedése)

Bev.: Amikor a Szent Szüz születésnapját ünnepeljük, akkor méltán kérdezhettük: hogyan él a Szent Szüz alakja az égi Atya örök élettervében? – Azt ugyanis Egyházunk tanításából tudjuk, hogy kiemelkedő életével az „asszonyok áldottjaként” lépett elő és azt is tudjuk, hogy örök isteni útmutatója mindnyájunknak; azt is észleljük, hogy állandó segítője életünknek... De még mindig kérdés marad: hogyan élt és él az ő személye az égi Atyában?

1. A nagy elhivatottság embereként élt az „előrendelés” isteni fényében. – Ez lehet az első megállapítás.

Ennek értelmezésére ki kell indulnunk abból a kinyilatkoztatásból s annak igazságából, hogy a szerető Isten **kifelé** való tevékenységének előre vetített szellemi képe az ember. Isten ugyanis öröktől fogva akarja, hogy éljen a földön az Ő képe, és ez az „Isten képe” uralmat gyakoroljon a földiek felett. A lényeg ez: a szellem irányítsa az anyagot. Ezért mondja az Írás: „...töltsétek be a földet s hajtsátok uralmatok alá...” (1Móz. 1,28).

a) Istenatya teremtő lelkében tehát örökké élt az **ember képe**. Mégpedig ilyen alakban: legyen test és lélek! Éljen a földön és törjön az égbe! Legyen „anya” a föld, és örökké hazaváró Atyja az ég Ura! Legyen boldogságot élő és kereső a földön, de legyen örök boldogságot találó az égben!

b) De ugyancsak élt lelkében a **megtestesülés** kegyének terve is. Az égi Szeretet nemcsak vonzza Magához a földi embert, hanem hozzá alázkodik az égi Atya. Röviden ez mondható: A Szeretet tökéletes kiáradása – az Istennek emberré alázkodása. Atya és fiú – a kettő viszonya. A szerető Atya Önmagát adva vonzza Magához az ember-fiát: „Aki szeret engem, megtartja tanításomat. Atyám is szeretni fogja őt, hozzá megyünk és benne fogunk lakni” (Jn 14,23).

c) De ugyancsak életterv volt benne az **Isten Anyja képe** is. – A megtestesülés titka ugyanis burkoltan magában hordozza az Isten Anyja képének előrerajzolását is. Izaiás szerint: „Ézért az Úr maga ad majd nektek jelt: Íme a szüz méhében fogan és fiút szül; neve Emmánuel lesz” (Iz. 7,14). Mindezek az életképek öröktől fogva élő isteni valóságok. Szépek, szeretetből fakadók és életbontakozást szolgálók. Így tehát a föld embere számára Istenhez hasonulást követelők: „Abból tudom majd meg, hogy

kedved leled bennem, hogy ellenségem nem örvendezik felettem” (Zsolt. 40,12).

2. Az életképek örök volta mellett: **az Istenanya is emberré született – az idők sodrában.**

Ami ugyanis az Isten tervében örök előrerendelés, az a történelem folyamán az **időben való jelentkezés**. Az **ember**, az **üdvözítendő**, illetve **megváltandó** ember, a „**választott asszony**” és az **Istenember** (Krisztus) örök életképek, de a **történelem** folyamán jelentkező valóságok.

a) Megjelent az **ember**: „Meg is teremtette az Isten az embert, a maga képére, az Isten képére teremtette” (1Móz. 1,27). Isten követe és képmása. Így tehát eredetben – Istentől és célban – Istenhez... Végül is: hazakívánkozó isteni teremtmény. De az is isteni terv: szabad törtetéssel jusson az egek Atyjához!... Az „első bűn misztériuma” a történelem nehéz terhe.

b) De az „idők teljességének elérésekével” – a földre lépett az **Isten Anyja** is. – Róla csak ennyit tudunk: Anna leánya, a szűzi élet példája és az Isten kivételes kiválasztottja (szeplőtelen a fogantatása, Istenanya a hivatása). Az Írás szerint: „kegyelemmel teljes!” (Lk 1,28).

c. Végül megszületett a **Messiás**. Olvasd csak: „...elérkezett Mária szülésének napja. Megszülte elsőszülött fiát, pólyába takarta és jászolba fektette, mert nem kaptak helyet a szálláson” /Lk 2,6-7/. Mindez azt jelenti: ígért az Úr, mert szerette az „emberfiát”... A tudatos szembeszállást is ki fogja engedni – az **Eljövendő**... Íme! A karácsony a beteljesülés hajnalhasadása. Végül is: a Szeretet örök diadala.

Bef.: Most pedig kérdezzük: hogyan bontakozik ki előttünk a mai napon születését ünneplő „Anna leányának” életképe? – Vigyük magunkkal ezt az „élő tanításunk” hirdette igazságot: idők előtti, öröktől fogva elgondolt – az Úr alkotta **életképe**, de időben született – a történelem **valóságos alakjában**. Életképeének isteni jegye: szeplőtelen fogantatású, mert **anyai részese – a megváltásnak**, és örökké szép, mert életpéldája – az örök tisztaságnak.

2. beszéd: Az „én életem” az „idők előtt”

(Dogmatikus beszéd: Én és az isteni életterv)

Bev.: A földi életem az Isten alkotta természettörvény szüleménye. – De kérdés marad: vajon milyen szerepet talál ebben az **Isten előrerendelő és látó jósága**?

1. Személyes lételemet – öröktől fogva – akarja az Isten.

És ennek a gondolatnak tartalma?

a) Föld legyen a házad: „Ültette pedig az Úr Isten kezdettől fogva a Gyönyörűség paradicsomát: ebbe helyezte az embert, akit alkotott” (1Móz. 2,8).

b) Égben legyen örök otthonod. „Az én testem valóban étel s az én vérem valóban ital. Aki eszi az én testemet és issza az én véretem, bennem marad és én őbenne” (Jn 6,55-56).

2. Személyes kibontakozásomat – öröktől fogva – szolgálja az Isten.

a) Tehetséggel áldott: „Egyiknek öt talentumot adott, a másiknak kettőt, a harmadiknak csak egyet, kinek-kinek rátermettsége szerint” (Mt 25,15).

b) Természetfeletti életre hívott. „Bizony, bizony mondom neked: Ha valaki újra nem születik vízből és (Szent)lélekből, nem mehet be Isten országába” (Jn 3,5). De: „Aki szeret engem, megtartja tanításomat. Atyám is szeretni fogja őt, hozzá megyünk és benne fogunk lakni” (Jn 14,23).

c) Természetfeletti életre segített. „A remény pedig nem csal meg, mert Isten szeretete kiáradt szívünkbe a ránk árasztott Szentlélek által” (Róm. 5,5).

3. Személyes boldogságomat teljes szeretettel – öröktől fogva – dolgozza az Isten.

Az „uralomra küldetés” a boldogság alapja.

a) Földi értelemben is. Előretörő munkám eredménye: boldogság.

b) Természetfeletti síkon is. Ez pedig – az isteni természet birtoklása: „Így váltotta be nekünk legszebb és legnagyobb ígéreteit, hogy ezek révén részeseivé legyetek az isteni természetnek” (2Pét. 1,4). Kincsem ez a földön és örök boldogságom az égben. „Most megmarad a hit, remény, szeretet, ez a három, de köztük a legnagyobb a szeretet” (1Kor. 13,13).

Bef.: Tehát **én is** – öröktől fogva **vagyok**, mert az isteni Szeretettel kiáradásából a **szellemiség** és így a **bölcsesség** hordozója vagyok. A „Kisasszony” az örök Rendező tökéletes emberterve, én pedig a küzdő, de diadalmas vetülete vagyok.

3. beszéd: Az idők sodrában

(Erkölcsi beszéd: Hová törünk?)

Bev.: Az ember megjelenése – a hivatásszerű lehetőségek jelentkezése. – Mit kap az életbe lépő ember?

1. Életlendületet nyerünk.

Az isteni terv – állandó fejlődést sürget. És ennek isteni ereje?

a) Mindig több legyen az ember – ez az isteni terv. Ezért halljuk: „Szaporodjatok, sokasodjatok, s töltsétek be a földet...” (1Móz. 1,28). – És a „Kisasszony”? Szent ihlettséget kapott, hogy mindig **több** legyen. Ezért olvassuk: „...elküldte Isten Gábor angyalt Galilea Názáret nevű városába egy szűzhöz. ...Máriának hívták... A Szentlélek száll rád, és a Magasságbeli ereje borít el. Ezért a születendő szent is Isten Fia lesz” /Lk 1,26; 27 és 35/.

b) Végül is arra küldetik az ember, hogy a föld királya legyen. Mert kicsoda a „király”? **Csak** az, aki az anyagi és testi erők felett **uralkodik**. „Mindannak azonban, aki befogadta, hatalmat adott, hogy Isten fiává legyen” (Jn 1,12). És a „Kisasszony”? A föld és ég Királynőjévé magasztosított, mert az Istenanya méltóságára emeltetett: „Ne félj, Mária! Kegyelmet találtál Istennél. Méhedben fogansz és fiat szülsz. Jézusnak fogod hívni. Nagy lesz ő: a Magasságbelinek Fia. Az Úristen neki adja atyjának, Dávidnak trónját. Uralkodni fog Jákob házában mindörökké” (Lk 1,30-33).

c) De az isteni természet hordozója legyen. Ezt jelzi az apostol közölte isteni Ige: „Bizony, bizony mondom neked: Aki nem születik vízből és (Szent)lélekből, nem mehet be Isten országába” (Jn 3,5). – És a „Kisasszony”? Még több legyen! **Isten Anyjává** magasztosuljon. – És így? Mindnyájunk megváltásának **élő segítő személye** és életünk vigasztaló ereje legyen.

2. Örök boldogságot lelünk.

Aki reá talál a megváltás isteni kincsére, az a földi élet tökéletessége mellett – messzebb utakra indul.

a) A horizontális élet mellett – vertikális a keresésünk. Ez – az egek felé törő emberi lendület. „Amint kívánczik a szarvas a forrás vizéhez, úgy kívánczik lelkem tehozzád, Istenem!” (Zsolt. 41,2).

b) A vertikális törtetés mellett – az Isten birtoklása a törekvésünk. „Nekem minden kevés, ami Istennél kisebb” (Ward Mária).

c) Az Isten bírás mellett az **örök bírás** a törekvések törekvése. Ezt ígéri a Mester: „Én vagyok a föltámadás és az élet: aki bennem hisz, mégha meg is halt, élni fog” (Jn 11,25). Ezt várja az apostol: „A jó harcot megharcoltam, a pályát végigfutottam, a hitet megtartottam. Most készen vár az igaz élet koronája, melyet azon a napon megad nekem az Úr, az igazságos bíró, de nemcsak nekem, hanem mindazoknak, akik örömmel várják eljöveteletét” (2Tim. 4,7-8).

Bef.: Mit kap az ember? Kincsek sorát. – Mit kap a „Kisasszony”? A kegyelmek teljességét. – De mit tegyen vele az ember? **Életté alakítsa** és így Isten terveinek **élő dicsősége** legyen.

* *

Beszédláncok

Ezek a beszédláncok elég rövidre fogott együttesek és azt a célt szolgálják, hogy a Szentlecke szövegének **rendszeres** fejtegetésében segítsenek. – Lássuk most ezeket a vázlatokat egyenként, de összefüggésükben is.

I. beszédlánc címe: Az idők előtt...

1. beszéd: „Quando praeparabat coelos...”

Bev.: Kiknek készít otthont az Isten?

1. Csak angyaloknak?

2. Emberfiainak is!

Bef.: De ne „lakók”, hanem „gyermeknép” legyünk. – Az Isten tervében élő Szent Anya legyen a példakép; felé törjön lélekben az embernép.

2. beszéd: „Quando appendebat firmamenta terrae”

Bev.: Mi a föld számunkra?

1. **Paradicsom – az embernek...**
2. **Küzdőtér – a „hazavágyó”-nak.**

Bef.: Isten Anyja nyomán égi paradicsom legyen a föld és **örök otthon** az ég.

3. beszéd: „Quando legem ponebat aguis”

Bev.: Vakul rohanhat-e az élet?

1. **Sodró az élet előretörése.**
2. **Gátja legyen az Isten törvénye.**

Bef.: Isten marad állandó kötő hatalma.

4. beszéd: „Quando aethera firmabat sursum”

Bev.: Embercsillagok is ragyognak?...

1. **Csillagmilliárd az égbolt dísze.**
2. **Embermilliárd az Ég igazi éke.**

Bef.: És a „Stella maris” – a „Kisasszony”.

*

II. beszédlánc címe: Az Isten örök tervében való születés

Ez a beszédlánc úgy érintse a Szent Szűz személyét, hogy az isteni Szeretben mutassa be az Istenanya alakját.

1. beszéd: A Szeretet – kiáradást igénylő

Bev.: Az Isten valósága – a Szeretet. Ez nem zárt, hanem kiáradó.

1. **Teremtésén át árad emberre.**
2. **Istennek emberré levésén át árad az emberiségre.**

Bef.: És az „Istenanyára”??...

2. beszéd: A Szeretet – a „szép szeretet anyját” gondolatban teremtő

Bev.: A legszentebb asszony – Isten lelkében él.

1. **Előrendelt kegye – az élet teljes tisztasága.**
2. **Születése – a megtestesülés első lépése.**

Bef.: Ezt az isteni szépséget hozza életre a mai ünnep hajnalhasadása.

3. beszéd: A Szeretet – az „Isten Anyját” szeplőtelennek teremtő

Bev.: Kicsoda a „Kisasszony” – az Úr szemében?

1. **Az érintetlen teremtmény.**
2. **A malasztal teljes élőlény.**

Bef.: Ez az élet indul – a „Kisasszony” születése napján.

4. beszéd: A Szeretet a földre szállt Isten Anyját – „szerető Anyának” teremtő

Bev.: Isten tervében Mária – Istenanya.

1. **De továbbá – a megváltás részese.**
2. **Végül – az emberek Édesanyja.**

Bef.: Mindnyájunkra áll: „Asszony, nézd, ő a te fiad!” (Jn 19,26).

*

III. beszédlánc címe: Istenanya születése – az üdvösségünk hajnalpirkadása

Ez a beszédlánc az emberiség adventje beteljesedésének kezdetét is ünnepelje – a születésnapon.

1. beszéd: Évezredek „királyi Sarjának” várása

Bev.: Ádámtól kezdve – váró az emberiség...

1. A Szűz születését várja...

„Ezért az Úr maga ad majd nektek jelt: Íme a szűz méhében fogan és fiút szül; neve Emmánuel lesz” (Iz. 7,14).

2. Hogy ezzel a megváltás idejét kezdje.

Bef.: A hajnalhasadás – a jövő reménye.

2. beszéd: A „tisztaságos Szent Szűz” születése – az „idők beteljesülése”

Bev.: Dániel időt is jövendöl... „Tudd meg tehát és értsd meg: Ama parancs kiadásától, hogy ismét felépüljön Jeruzsálem, a felkent fejedelemig hét hét és hatvankét hét lesz...” (Dán. 9,25)...

1. A „malasztal teljes” megszületése a prelúdium.

„Üdvözlégy, kegyelemmel teljes! Az Úr veled van. (Áldottabb vagy te minden asszonynál)” (Lk 1,28).

2. A Megváltó halála – a „diadalmas tragikum”.

Bef.: Ma – a forrásfakadás ünnepét üljük.

3. beszéd: A názáreti ház és a betlehemi barlang

Bev.: A jelentéktelen házak...

1. Ott született.

2. Itt szült.

Bef.: A nagy „dómokká” nőző háztelkek...

4. beszéd: A Keresztfán és a Keresztfá alatt...

Bev.: Hát ez is születésnap emléke?...

1. Az Áldozat – a Keresztfán.

2. Az együtt szenvedő – a „Keresztfá alatt”.

Bef.: Ez a születést követő áldozatos és később diadalmas befejezés.

*

IV. beszédlánc címe: Isten Anyjának igazi örömei

Ez a beszédlánc a „Kisasszony” életének boldogságáról szóljon.

1. beszéd: „Az Ige testté lőn...”

Bev.: A „Kisasszony” lélekörömeiket váró és élő. – Mik ezek?

1. Prelúdiuma – a szeplőtelen fogantatás.

2. Tartalmi áldása – a „megtestesülés”.

„Erre Mária így szól: „Magasztalja lelkem az Urat, és ujjongjon szívem üdvözítő Istenemben” (Lk 1,46-47).

Bef.: Ez az üdvösség elérésének az öröme.

2. beszéd: „Áldott vagy te az asszonyok között...”

Bev.: Szűz és asszony?...

1. Az istenanyai méltóság.

2. A megváltásban való résztvétel.

Bef.: Ez az örömök öröme.

3. beszéd: Az embertestvéreknek Szent Fiához segítése

Bev.: A szeretet-kiáradó.

1. Az ő élete – embertestvérekért való áldozat.

2. Az ő öröme – az embertestvérek Krisztus szeretete.

Bef.: Erre segít és ebben boldog!

4. beszéd: Az „isteni Követ népének hazasegítése”

Bev.: A célbasegítés -a segítő öröme.

1. Őket hívja és segíti.

2. Őket várja és égi Fiánál boldogítja.

Bef.: Ez az „égi Anya” örök öröme.

* * *

„PÓTLÁS” (1952)

a) alcsoport: Az ünnep tartalmát érintő beszédek

1. beszéd: Szent Anna – Szűz Mária

(Dogmatikus beszéd: A Szent Szűz valóságos képe?)

Bev.: Kicsoda ő és kicsoda Szent Fia? – Az első kérdés a kezdődő élet értékét nézi, de a második-
kal együtt adja a **teljesen lemérhető** életkincs értékét. – Kicsoda tehát az „újszülött”?

1. Szent Anna leánya - Szűz Mária.

A történelemben keressük helyét és törzsét. Így ez a megállapítás tehető róla: **Anna leánya.**

a) A Mester nemzetségtábláján Dávid törzséből való és Betlehem városához tartozó a názáreti Mária. „... Jessze fia pedig Dávid király. Dávid király fia... Salamon volt... Jákob fia pedig József, Mária férje. Mária a Krisztusnak nevezett Jézus szülőanyja” (Mt 1,6-7 és 16). Ezért mondja az Írás: „... József fiának tartották” (Lk 3,23).

b) Életének történetében: József jegyese: „Férje, József, igaz ember volt...” (Mt 1,19). Ez is az Írás szövegeinek együtteséből értelmezhető, és így kiviláglik, hogy Mária kivételes kiváltsága is kiemeltetik. Arról a Szüzzről szól továbbá az Írás: aki jegyese volt Józsefnek: „... megjelent az Úr angyala és így szólt: „József, Dávid fia, ne félj attól, hogy feleségül vedd Máriát, hiszen a Szentlélektől van áldott állapotban. Fiút fog szülni, akit te Jézusnak nevezel, mert ő szabadítja meg népét bűneitől.” Mindez pedig azért történt, hogy beteljesedjék, amit az Úr a próféta szavával mondott” (Mt 1,20-22).

2. Szűz Mária Fia – az Úr Egyszülöttje.

A názáreti Mária élete erősen kapcsolódik az üdvösség történelméhez.

a) Az angyal üdvözöltje: „Üdvözlégy, kegyelemmel teljes!” (Lk 1,28). Így: Isten választotta. Mégpedig az emberiség üdvösségének közvetett szolgálatára.

b) De ő az **Isten Anyja**. Az Úr Egyszülöttjének Édesanyja: „Ne félj, Mária! Kegyelmet találtál Istennél. Méhedben fogansz és fiat szülsz. Jézusnak fogod hívni. Nagy lesz ő: a Magasságbelinek Fia. Az Úristen neki adja atyjának, Dávidnak trónját. Uralkodni fog Jákob házában mindörökké” (Lk 1,31-33). Anna leánya tehát – a Megváltó Anyja. – Az emberiség legkiemeltebbje, mert föld terméke lévén Isten Anyjává magasztosított. – A „felmagasztalt” ajkán pedig ez az ének csendül: „Magasztalja lelkem az Urat, és ujjongjon szívem üdvözítő Istenemben. Hiszen tekintetre méltatta alázatos szolgáló leányát: lám, ezentúl boldognak hirdet minden nemzedék. Mily nagy dolgot művelt velem Ő, a Hatal-

mas és a Szent!” (Lk 1,46-49).

Bef.: De reveláltatott-e ez a Szent Szűz születésnapján? Nem! Ott, a születésnapján, nem! **Akkor** csak ember születésének örömnepét ülték. **Most**, – az ő életének története után – az **Isten Anyja dicsőségét** is ünnepeljük.

2. beszéd: Az ég küldöttei vagyunk mindnyájan

(Dogmatikus beszéd: Isten küldöttei)

Bev.: Hogyan lehetne igen röviden jellemezni az ember születésének igazi értékét? Így: Isten ajándéka kopogtat a család ajtaján! – De milyen ajándékként lép az életbe minden ember?

1. Mindenki – Isten gyermeke.

A születés életfakadás, de az új élet isteni képmásának titokzatos jelentkezése.

a) Természetes képei vagyunk az Istennek. „Akiket ugyanis eleve ismert, azokat előre arra rendelte, hogy hasonlókká váljanak Fia képmásához” (Róm. 8,29).

b) Természetfeletti életképpé is tétettünk. „Mi az ember, hogy figyelemre méltatod, és mi az emberfia, hogy meglátogatod? Kevéssé tetted őt kisebbé az angyaloknál, dicsőségeddel és tiszteleteddel koronáztad meg, és kezded művei fölé állítottad” (Zsolt. 8,5-7). – Ennek általános mozzanata a megszentelő kegyelem kiárasztása (megváltás, természetfeletti „istenfiúság”). „Ezért, amint hordtuk a földi ember képét, úgy hordani fogjuk a mennyeknek képét is” (1Kor. 15,49). De egyéni életünkben az a csodálatos átalakítás, amellyel mi, egyenként Isten fiává fogadtatunk (földi élet – örök élet). „Mi pedig mindnyájan födetlen arccal szemléljük az Úr dicsőségét és dicsőségről dicsőségre ugyanazon képmássá változunk át az Úr Lelke által” (2Kor. 3,18).

2. A Boldogságos Szent Szűz – Istennek Anyja.

De beleillik-e ebbe a rendbe mint égi adomány a kiválasztott Szűz?

a) Ő is egy ezek közül. Ember – a szó teljes értelmében, de **választott** – az Isten kegyelmében.

b) Mit jelentett ez? **Fogantatási** érintetlenséget, **istenanyai** hivatottságot és a **feltámadás** csodálatos megdicsőülését. Az Írás szövegei így jelzik ezeket: „Ellenségeskedést vetek közéd és az asszony közé, ivadékod és ivadéka közé: Az széttiporja fejedet, te pedig sarka után leselkedel” (1Móz. 3,15). „Üdvözlégy, kegyelemmel teljes! Az Úr veled van” (Lk 1,28). „Ne félj, Mária! Kegyelmet találtál Istennél. Méhedben fogansz és fiat szülsz. Jézusnak fogod hívni. Nagy lesz ő: a Magasságbelinek Fia. Az Úristen neki adja atyjának, Dávidnak trónját. Uralkodni fog Jákob házában mindörökké és királyságának nem lesz vége”. Mária erre megkérdezte az angyalt: „Hogyan történik meg ez, hiszen férfit nem ismerek?” Az angyal ezt válaszolta: „A Szentlélek száll rád és a Magasságbeli ereje borít el. Ezért a születendő szent is Isten Fia lesz” (Lk 1,31-35). – Így Mária a föld szülöttei között egyetlen, akit hivatása fensége folytán **kivételesen** teremtett és áldott az égi Atya.

Bef.: Mindnyájan az ég küldöttei az emberek, de minden egyes más és más követséget teljesít Isten országában. – Mi örök életünket szolgáljuk, Szűz Anyánk az összes embernek „örök élet szolgálójává” tétett.

3. beszéd: A születés örömnapja

(Erkölcsi beszéd: A megemlékezések értéke)

Bev.: A jó anyák imakönyvük első lapjára jegyzik gyermekeiknek születési napját. – „Családi lap” emlékei is ezt őrzik. Ők ugyan szívük szentélyébe vésik az emlékezetes napokat, de a feljegyzések is azt szolgálják, hogy ismételten felelevenedő emlékek maradjanak a születések áldott napjai... Mi tulajdonképpen a születésnap tárgyi értéke?

1. A tudattalan kisdéd – élethajnala.

Lényegében: új élet és bizonytalanul ködösödő új indulás.

a) Új élet... Áldozatos élet előzte, fájdalom kísérte és öröm a megjelenése. „Az asszony is, amikor szül, szomorkodik, mert eljött az órája, de amikor megszülte gyermekét, már nem emlékszik gyötrelmeire, mert örül, hogy ember született a világra” (Jn 16,21). – Szent terhe a dolgozó családnak, de boldog öröme a család minden tagjának.

b) Új remény... „Benjaim” minden újszülött. Legkisebb és így a legdédelgetettebb. Az életben előrehaladó korú szülők benne a jövő támaszukat sejtik. Szerintük: jövőjük támasza – a most felvillanó élethajnal.

c) Bizonytalan jövő... A lehetőségek emberkéje. Apa - anya képzeletének szárnyon ragadottja. Mivé lehet?... Mivé legyen?!... De mindez **bizonytalan**, mert az Isten gondolta **küldetés** még ködben álló. – Az adott **lehetőségeket** sem ismerjük, annál kevésbé az **isteni küldetés tárgyi tartalmát**.

2. Az életpályára indulás csillagkelte.

Minden ember Isten csillaga az élet égboltján. Nem mi függünk a csillagoktól, hanem magunk vagyunk Isten csillaga az élet égboltján. Nem mi függünk a csillagoktól, hanem magunk vagyunk Isten csillagai.

a) Új csillag minden ember. Isten szent földi világának minden ember egy-egy fénypontja (értelmi fénye!). „Akkor az értelmesek ragyogni fognak, mint az égboltozat fénye, s akik igazságra oktattak sokakat, tündökölnék örökkön- örökké, miként a csillagok” (Dán. 12,3).

b) „Isteni csillaggá” válik minden ember (természetfeletti átalakulás – Isten fényében való tündöklés!). „... öltétek magatokra az új embert, aki Isten hasonlóságára tiszta igazságban és szentségben alkotott teremtmény” (Ef. 4,24). „Mindaz, aki Krisztusban van, új teremtmény. A régi továtűnt, lám valami új valósult meg” (2Kor. 5,17).

c) „Örök csillaggá” alakul minden ember. Ezért olvassuk: „Gondolj Teremtődre ifjúságod napja-in...” (Préd. 12,1)... „S mindaz, aki elhagyja értem otthonát, testvéreit, nővéreit, atyját, anyját, feleségét, gyermekeit vagy földjét, százannyit kap és örökségül kapja az örök életet” (Mt 19,29). „Bizony, bizony mondom nektek: Aki hisz (bennem), annak örök élete van” (Jn 6,47). „Isten pedig, minden kegyelem szerzője, aki rövid szenvedések után (Jézus) Krisztusban örök dicsőségre hívott meg titeket, maga készít majd föl, maga erősít, izmosít és szilárdít meg” (1Pét. 5,10).

Bef.: Az Isten égboltján átfutó csillag az ember. Születésekor jelenik meg, életében vág át a mindma egén és halálában jut vissza Atyja örök égboltjára. „...az igazak felvillannak, és olyanok, mint a szikra, mely a nádasban tovaharapódzik” (Bölcs. 3,7).

4. beszéd: A születésnap ünneplése

(Erkölcsi beszéd: Emlékezzünk!)

Bev.: Ez a nap az emlékezés napja. Kicsi gyerekek „születésnap tortáján” annyi gyertyát gyűjtanak a jó szülők, ahány éve világít Isten földi országában a „felgyulladt isteni fény”, a gyermek. – A megemlékezés napja azután „felelevenedés napjává” lesz. A múlt kél életre, hogy a régi örömeiket elevenítse. – Mit tesz tehát a visszaemlékezés?

1. Visszapergeti a leélt élet sok eseményét...

a) Az események – a földi kincsek adásának mozzanatai. Szülők, rokonok, jóbarátok...

b) Az események – az ég kegyeinek adományozásai. Ezt az ég adja – szülőknön, Egyházon és belső sugallatokon keresztül.

c) Az események – a felhasználás és feldolgozás széppé alakító rezdülései. Ez már a kisgyermek fejlődésének szépséges jelentkezései (a kisgyermek finom és istenien szép életének mozzanatai. Em-lékét őrzi és sokszor idézgeti a jó szülő).

2. Az Istentől eredezteti a sok szépség gyönyörűségét.

A megemlékezés végül is az Ő forrásáig vezet. Az Istenig, Akitől fakadt ez a „csörgedező élő pat-tak”, akinek csacsogó hangja örömdal a család életében.

a) Mert azt mindenki tudja, hogy valójában forrásfakadás – az új élet. Boldogságunk feltörése és Isten áldásának újabb jelentkezése. Végül is, ha hála és boldogság ébred lelkünkben a születésnapon feltámadó sok élmény nyomán, akkor az Istenhez kell emelkednie lelkünknek, Akitől az **indulás** örö-mét vettük.

b) A „Forrászatot” és „Sodrásadót” illeti az igazi dicsőítő ének. A „megemlékezés” örömdala te-hát az égbe szálljon. Háladal legyen a vett kegyelmekért. Kérő ének – a veendő égi segítségéért. Az igazság ez: a lepergett életszakasz Isten adományainak bőséges vétele és a szebbé bontakozó életbim-bó Isten dicsőségének hirdetése.

Bef.: Ezért a **megindulásért** és **gazdag adományvételért** nagy nap a születés napjának emléke.

5. beszéd: Akik a „folyó partján” élnek...

(Erkölcsi beszéd: Az ember életteremtő ereje)

Bev.: Jelképes „folyóról”, az emberéletről lesz szó. – Isten a „forrás” felfakasztója, ember a „fo-

lyam” zuhatagozó valósága. – De kik élnek közelében és részesülnek áldásaiban?

1. Akik észrevéve felértékelik a „folyam kincseit”.

Ha „folyam” az ember, akkor a „folyampart lakói” a szülők, rokonok, jóbarátok és ellenségek...

- a) Az első csoport észrevesz, értékeli és szolgál.
- b) A másik csoport „kritizál”, gáncsol és ócsárol.

2. És akik hörpintve fogadják „csorduló csöppjeit”...

A folyamok természete és hivatása, hogy öntöznek, üdítenek és fejlesztenek. – Vajon az „emberfolyam” hivatása kimerül-e abban, hogy csörgedezve törjön az „élet-Delta” felé, vagy hivatása-e az is, hogy éltesen más életeteket?

a) Adnia kell – viszonzásul – szülőknek.

b) Adnia kell – isteni küldetés alapján – a hozzáférőknek. Lehet ez kérés teljesítés. Lehet ez önkéntes felajánlás.

Bef.: Vegyük most befejezésül azt a gondolatot, amely szerint a **Szent Szűz élete** alkotja az Isten indította „új folyamot”. Ő az élet folyója, és mi a partjánál járó zarándoknemzedék vagyunk. Eredmény: Szűz Anyánk lélek-közelsége – a zarándok ember **életüditése**. Ezért nagy ünnepünk a Szent Szűz születésnapja.

6. beszéd: A Szent Szűz – Isten tervében

(Dogmatikus beszéd: Isten megváltó életterve)

Bev.: „Helyezd el kincsedet a Magasságbeli parancsai szerint, akkor az neked aranynál is többet ér” (Sir. 29,14). Az isteni előrelátást hirdeti a Bölcs, és belőle értelmezhetjük a Szent Szűzre vonatkozó igazságokat. – Ezek születtek meg **számunkra** – a ami ünnep tartalmaként. – Hogyan fogalmazható meg rövid tételekben – Egyházunk tanításaként – az Istennek a Szent Szűzre vonatkozó életterve?

1. Örök tervében éltem.

Természetesen: a Szent Szűz az alany. Ő mondja önmagáról, hogy Isten örök tervének kiválasztottja. Miért?

- a) Isten terve volt a megtestesülés.
- b) Isten terve volt az édesanyán keresztül való megtestesülés.

2. Örök életben élek.

Vajon hogyan élhetett a Szent Szűz örökké Istennel?

- a) Gondolatában és tervében – öröktől fogva.
- b) Megszületett életétől kezdve pedig személyes Hozzá fonódással. **Mindig** az Istené volt – az Isten Fia **Anyja**. És az is maradt!

3. Örök életemen át szolgálatot teljesítek. De az Istenhez fűződés nem maradt egyszerű és **tárgyi** valóság. **Alanyi** szolgálatban is Istent dicsőítő életvalósággá alakult.

- a) Szolgált – az Isten Fiának emberré levését. Isten Fiának Anyja (Betlehem!).
- b) Szolgált és szolgálja – az emberfiainak istenivé levését. „Mediatrix et corredeptrix”.

Bef.: A Bölcs sugalmazott szava így nyer értelmet és kiszélesített magyarázatot a „Kisasszony” ünnepén!

7. beszéd: A „kis újszülött” lélektartalma

(Dogmatikus beszéd: Isten „leánya”)

Bev.: A világbalépés nagy kérdőjel számunkra. Így igényeskedik a kérdés: Quis homo ille erit?... Mindig a jövőt kérdi! Kérdéssé tehető: vajon a „Kisasszony” gyermekké születésének napja milyen élettartalomnak lett hajnalhasadása?

1. Az istenanyai elhivatottság kegyelmét hordozza.

A jövő ugyan csak Isten tervében világos, de ember életében a lepergett élet után Szűz Anyánk istenanyasága a későbbi életszakasz revelációja.

a) Tárgyi tartalomban az Efezusi Zsinat tételbe foglalva „hitünk anyagának” hirdeti. Valóság volt a születés percében, de elsejtett igazság az Úr lelkében...

b) A Szentírás tartalom szerint hirdeti: Jézus Isten, és Jézus Anyja Mária. „Ezért az Úr maga ad majd nektek jelt: Íme a Szűz méhében fogan és fiút szül; neve Emmánuel lesz” (Iz. 7,17). „Hogyan lehet az, hogy Uram anyja jön hozzám?” (Lk 1,43). „Ne félj, Mária! Kegyelmet találtál Istennél. Mé-

hedben fogansz és fiat szülsz. Jézusnak fogod hívni. Nagy lesz ő: a Magasságbelinek Fia. Az Úristen neki adja atyjának, Dávidnak trónját. Uralkodni fog Jákob házában mindörökké és királyságának nem lesz vége.” Mária erre megkérdezte az angyalt: „Hogyan történik meg ez, hiszen férfit nem ismerek?” Az angyal ezt válaszolta: „A Szentlélek száll rád és a Magasságbeli ereje borít el. Ezért a születendő szent is Isten Fia lesz” (Lk 1,31-35). – Ez már kinyilvánítása annak, ami szent titka volt a született kisdednek.

2. De a szent tisztaságnak érintetlenségét birtokolja.

Az istenanyaság méltósága a tisztaság érintetlenségét is birtokolja.

a) Hittitokként és hittételként tanítja a Lateráni Zsinat (649). **Epifánius** pedig így szól: mikor és hol merte valaki kimondani Mária nevét anélkül, hogy kezdésre nyomban hozzá ne tette volna: „Szűz”?

b) De ugyanezt tanítja az Írás, amelyre az Egyház építkezik: „...elküldte Isten Gábor angyalt Galilea Názáret nevű városába egy szűzhöz” (Lk 1,26). „Íme a szűz méhében fogan és fiút szül, és Emmánuelnek fogják hívni” (Mt 1,23).

Bef.: A születésnap ünnepén a családban utólag elevenedik fel az „újszülött élettartalmának csoda-sorozata”. A föld egyszerű emberénél ezek rendszerint kis jelentőségű események. Szűz Anyánk életében azonban az Isten kegyelmének olyan sorozata, amelynek gyökere az istenanyai méltósága, kísérete pedig az örök tisztasága.

8. beszéd: Anna leányát ünnepeljük?

(Dogmatikus beszéd: Mária, Isten választottja)

Bev.: Mária születésnapjának ünnepe nem egyszerűen – Anna leánya születésnapjának megemlékezése. Amikor Mária megszületett, akkor Isten tervében is olyan mozzanat jelentkezett, amely az egész emberiség életének fordulatát indította. – Mi történt?

1. Anna leánya kopogtat az életkapukon...

Látszólag egy azon örvendetes események között, amely ember születésével boldogságot hoz családnak és rokonoknak. A zsidó népnél pedig akkor volt legnagyobb az öröm, ha fiú gyermek született, mert az ő törzséből várhatták az Üdvözítőt.

a) Názáretben pedig egy leány gyermek született, aki egy volt a sok között és átlagos emberi ítélet szerint kívül maradt az Üdvözítő törzsének dicső sorain. – Egy ember – az öröm. Egy leány gyermek – ez nem a boldogság teljessége.

b) De **egyetlen** - az emberek közül, egyetlen leány gyermek, aki **részese** és **tevékenye** az üdvösség történetének. – Isten kivételes adományai folytán **egyetlen** az emberek közül, aki szeplőtelenül fogantatott, istenanyai méltóságra emeltetett és örökké szűznek őriztetett.

2. Hogy életéből a Megváltó földi élete fakadjon.

A názáreti születés tehát egészen kivételes és Isten tervében kimagasló. – Mi történt tehát ezen a napon?

a) Az „egyetlen és kivételes leány” született. Egyetlen, mert szeplőtelen, kivételes, mert hivatása mindenekfeletti és Istenhez emelkedő.

b) Hogy Isten Egyszülöttjének adjon földi életet. Isten élete örök, de földre szállása és emberré lévése történelmi idők ténye. – Ennek **édesanyai** szerepe és feladata – a Szűz Anya élettartalma és hivatása. – Az „Anna háza” születési ünnepe gyermekleány megjelenése. De ez a megjelenés – az üdvösség történetének első valósulási mozzanata, illetve fényvetése.

Bef.: Mi tehát az ünnep?... A Messiás születésének első lépései kopognak.

9. beszéd: Kivé lett a „Kisasszony”?

(Dogmatikus beszéd: Az istenanyai méltóság)

Bev.: A család előre várja, de életszakaszának pergése **után** értékeli az újszülöttet. Kivé lett Anna leánya? – kérdezhetnők magunktól. A felelet nem volna helyes, ha azt kutatnók, hogy mivé nőtte ki magát Mária, hanem az lesz az igaz kérdés, ha azt kutatjuk: mivé tette őt az ég Ura, Istene? –A felelet hármas.

1. Az angyali üdvözlés „boldogává.”

Mindent Isten adott, és minden kegyelmet a Szűz létté alakított Isten által.

a) Isten tervében – öröktől fogva él a Szent Szűz. Jól jegyezd meg: Isten tervében élni annyi, mint a valóság világához tartozni. A megváltás isteni terve – a Szent Szűz életbe lépésének örök mozzanata.

b) A kinyilatkoztatás történelmi percétől – előttünk is felpillantatott isteni hivatású alakja. Isten szava szól róla, és így az emberiség őt áhítozza.

2. A Szentlélek mátkájává.

Ez már világosan nevezett lélektartalma.

a) Ezt hirdeti az Írás: „A Szentlélek száll rád és a Magasságbeli ereje borít el” (Lk 1,35).

b) Így dicsőíti az Egyház. Litániák és egyházi énekeink ezt zengik állandóan (magyar népének különösen!). – (Efezusi Zsinat: **Theotocos!**).

3. A népek vágyva vágyottává.

Ez a **múltban** tudattalan vágya az embereknek, de a **jelenben** világos ismerete a híveknek.

a) Tőle vették a népek a Megváltót.

b) Ő segíti bennünk a megváltást. Szűz Mária lelkünk öröme, reménye és segítséget ígérő, adó égi Anyja (Eszterházy nádor imája!).

Bef.: Minden ember – **lesz valamivé**. Szűz Mária – kivételes isteni választással – **született** Isten Anyjává. Erre készítette a szeplőtelen fogantatás, a szűzi élet szépsége és a kegyelmek **teljessége**.

* *

Összefüggő beszédek főcíme: Regina coeli

1. beszéd: **Mária képe Isten örök tervében**
2. beszéd: **A szeplőtelenül fogantatott Szent Szűz**
3. beszéd: **Dávid király törzsének fehér virága**
4. beszéd: **Gábor arkangyal üdvözölte Szűz**
5. beszéd: **Az Úr Egyszülöttje titkos szentélye**
6. beszéd: **A betlehemi csodálatos Anya**
7. beszéd: **A szent család gondozója**
8. beszéd: **A Szent Fiát távolban követő Anya**
9. beszéd: **A keresztút hallgatag taposója**
10. beszéd: **A Kereszt tövében álló Anya**

* *

b) alcsoport: A Breviáriumból és az ünnepi szentmise-liturgiából néhány beszéd

Nagyon természetes, hogy ezek **egészen közel esnek** az ünnep alap gondolatához, de lényeges jegyük lesz, ha pontosan és erősen építkeznek egy-egy részletszöveghez. – Talán éppen ez a kiemeltségük ad majd új és új szempontot a gondolatvariációt és alakeltérést kereső igehirdetőnek. Jól meg kell jegyeznünk, hogy sokszor az új alak teszi elevenné és lélekbe vésővé az ősi, sokszor hangoztatott és így alapjában jól ismert igazságot. – Tervszerű elgondolásunk az is, hogy a lehetőség szerint még ezekből a gondolatokból is gyakorlati következtetéseket próbáljunk levonni. – Lássuk most ezeket egyenként.

A Breviárium szövegére építkező beszédek

1. beszéd: A Szűz Anya törzse

(Erkölcsei beszéd: Geneológia)

Bev.: A gyökér és törzs minősége a hajtás értékét is feltünteti. – A „családfákra” büszkék az emberek. – És a Szent Szűz törzse?

1. Ex semine Abrahae

„És annyi lesz az ivadékod, mint a földnek porszeme: kiterjedsz nyugatra s keletre, északra meg délre, és benne s ivadékosban nyer áldást a föld minden nemzetsége” (1Móz. 28,14). A választott nép ígéretet hordoz, Ábrahám sarja pedig – a megváltás megvalósítója. Ebből ered Mária is. Így az Úr **vá-**

lasztott törzsének hajtása és a törzsnek legtisztább virágszála.

2. De tribu Juda.

Az isteni ígéret szűkebbre fogja a Messiás törzsének ágát. Júda léssen a Messiás egyik őse. „El nem vétetik a fejedelmi pálca Júdától, se a vezér az ő ágyékától, míg el nem jó az Elküldendő, az, akire a népek várokoznak” (1Móz. 49,10). – Ebből virágozott ki Mária.

3. Ex stirpe David.

Itt már a királyi törzsre szorítkozik a Messiás ősi eredete.

a) Királyi gyökér. „...s ím előre megmondja neked az Úr, hogy házat alkot neked az Úr... Beméne erre Dávid király az Úr elé és letelepedék és mondá: Ki vagyok én, Uram Isten s mi az én házam, hogy engem ennyire felemeltél?” (2Kir. 7,11 és 18). „...Ha fiaid megtartják útjukat s teljes szívükből s teljes lelkükből hűségesen járnak előttem, nem fogy el ivadékod Izrael királyi székéről” (3Kir. 2,4).

b) Égi királyi lélek. „És leszen: az utolsó időkben az Úr házának hegye szilárdan áll majd a hegyek tetején, és magasabb lesz a halmoknál; hozzátódnak mind a nemzetek, és odamegyen számos nép, és így szólnak: rajta! Menjünk fel az Úr hegyére, és Jákob Istenének házához, hogy megtanítson minket utaira, és ösvényein járjunk, mert a Sionról jó a tanítás, és Jeruzsálemből az Úr igéje, és Ő tesz majd ítéletet a nemzetek között, és szolgálta igazságot számos népnek” (Iz.2,2-4). – Ez az utóbbi több. – Mi is „égi eredetűek” vagyunk: ez igaz. De **hivatásban, küldetésben és lélekegyelem-tartalomban** kevesebbek. Mi – magunk üdvének szolgálói vagyunk, Mária – mindnyájunk üdvösségének szolgálójává választott! Ennek születése – az emberiség lélekéletének hajnalhasadása.

Bef.: Végül Szűz Mária – az „**Ős-szólótőke**” mézédés „**italát csordító**”, egek felé kúsó „**élő-vesszeje**”.

2. beszéd: Királyi törzs szülöttje

(Dogmatikus beszéd: Szűz Anyánk személyisége)

Bev.: „Nemde a Sionról mondják majd: ez is, az is ott született; mert alapjait maga a Felséges vetette meg” (Zsolt. 86,5). Íme: Szt. Anna leánya – egy ez emberek közül. – Teljes ember, de Isten kegyével legtokéletesebben áldott földi asszony. – Mi az egész lényének értéke?

1. Királyi a vére.

Minden ember örök vérére hordozza.

a) Emberek vonalán – a királyi vér csordulása érték. De ez úgy értelmezendő, hogy a **kiemelkedő szolgálat** és az **ősök áldozatos munkája** többé tette az embert és a belőle sarjadzó családot!

b) Isten vonalán-minden ember királyi vér. Miért? Mert egek Királya indítja – a föld királyává. Ezért döntő az, hogy vállalja-e és valósítja-e ezt a hivatást. **Élete legyen** – az átlagon felül emelkedő és a **föld királyáé**. – Lehet legegyszerűbb munkás testvér is, mert a **lélekmunka teljesítése** teszi őt a föld királyává, uralkodójává!

2. Isteni a lelke.

A döntő ez a megállapítás.

a) Isten kiemelkedő kegyelmének szent tartályává lett. „Immaculata conceptio”... „Mater Dei”...

b) Isten kiemelkedő kegyelmének valósítójává magasztosult. Szentély maradt. Szentélyként élt. A „Szentek Szentjének” élő hordozójává nemesedett.

Bef.: Derítsen ő fényt reánk mondván: tisztasodrású legyen a ti véretek és kegyelemmel áldott a lelketek!

3. beszéd: Örömmel ünnepeljünk!

(Dogmatikus beszéd: „Immaculata conceptio”)

Bev.: Mit hoz magával az „újszülött gyermek”, azt csak a későbbi élet mutatja. – Az életkézségek isteni adományok és kincsek. Kibontakozásuk mutatja: mire indította az ég Ura? – És a „Kisasszony”?

1. Az ég kivételes ajándékeként született.

Minden újszülött égi kincsekkel kopogtat. És a Szent Szűz?

a) Isten örök tervében – **immaculata**. Így: a legtisztább ember.

b) Isten örök tervében – a **Messiás Anyja**. Így: a legszentebb hivatású Asszony.

2. Emberéletünk gyámolítójának (mediatrix) küldetett. De hivatása még nem befejezett. Így csak – **tárgyan** isteni, de **alanyian** is – istenivé alakítható.

a) Üdvösségünk közvetítője. „...Fiút fog szülni, akit te Jézusnak nevezel, mert ő szabadítja meg népét bűneitől” (Mt 1,21). – Ireneus: „engedelmessége által helyreállította – engedetlenségünk bűnét”. Így: életünket átnemesítő!

b) Mindnyájunknak Édesanyja. Jézus a Keresztfáján „fiaivá” tett. Így: Jézus Egyháza fiainak tanít. – földön és égben egyaránt.

Bef.: Mi **visszamenőleg** látjuk értékét és azért örvendező örömmel ünnepeljük születését.

4. beszéd: Fényt derít a várakozó emberiség életködére

(Erkölcsei beszéd: A Szent Szűz hivatásteljesítése)

Bev.: Szép imádsága az Egyháznak így nevezi: „Stella maris”, a „tengerek Csillaga” – az égi Anya! – Milyen fénycsóvát vet életutunkra a Boldogságos Szűz Anya?

1. Az örök Fény fellobbanását hirdeti.

Közismert tény, hogy sötét „életködben” jár az emberiség. Nem látjuk fényben – Isten tervét.

a) Isten tervének valósulását hozza a Szent Szűz születése. **Hivatással** jön és így az isteni terv valósulását hirdeti.

b) Majd a megváltás legjelentősebb történelmi mozzanatát adja – Jézus születése. **Hivatásteljesítéssel** szüli Egyszülöttjét és így a Megváltó megérkezését segíti.

2. Életünket az örök Világossághoz vezeti.

Messiásunk Édesanyjának megjelenése a mi emberi üdvösségünk ősi megindítása.

a) Nekünk adja „elsősülött” Gyermekeit.

b) Hogy Ő – Atyjának adja földön küszködő zarándoknépét.

Bef.: „**Stella maris**”... De értelmezd így: az élettengerén hajókázó embernépek **fényvetője** és így az Istent keresőknek – hazasegítője.

5. beszéd: – De Krisztusé a dicsőség!

(Dogmatikus beszéd: Szűz Anya fénye: Fiának érdeme és dicsősége)

Bev.: De Szűz Anyánk születésének ünnepe teljesen Máriáé-e? Bármilyen hódolattal övezzük is az „asszonyok áldottját”, sohasem feledhető, hogy minden dicsőség mégis az Istenatyáé! – Hogyan értelmezendő ez?

1. Ő az Istenember Anyja.

Mária helyzete kiváltságos az emberek között. De erősen hangoztassuk: az emberek között.

a) Ő – az égi Atya arája. Az Isten **választottja!**

b) Ő – az Úr Egyszülöttjének Édesanyja. Az Istenfia Édesanyja. – Mindezt a tisztelet és hódolat várományosa.

2. **De minden kegyelmét Fiától kapja.** Azonban nem feledhető, hogy mindez a kegyelem **Isten ajándéka.**

a) Ő – csak hordozója.

b) Isten – az adományozója.

c) Így az **imádó hódolat** – Isten tulajdona.

Bef.: „Per Mariam ad Jesum”. – Ezt azután így is fordíthatjuk: **Omnis gloria ad Jesum per Mariam.**

*

Szentmise liturgiája szövegrészeire épített beszédek

* * *